

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ЦАГААННУУР СУМЫН ЕБС

ЦАГААННУУР СУМЫН СУРГУУЛИЙН ЗАХИРАЛ Ч. ОЮУНБАДАМ

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ЦАГААННУУР СУМЫН ЕБС-ИЙН
БАГА АНГИЙН СУРАГЧДЫН “ҮДИЙН ЦАЙ”-НЫ ХООЛ
МАТЕРИАЛ ХУДАЛДАН АВАХ” ТЕХНИКИЙН
ТОДОРХОЙЛОЛТ

Төслийн дугаар: ХӨАЦНСЕБС/20240202007/02/01

2024 ОН

ТЕНДЕРИЙН УРИЛГА

2024.09.23

Тендер шалгаруулалтын нэр: “Бага ангийн сурагчдын “ҮДИЙН ЦАЙ”-ны хоолны материалын захиалга”

Тендер шалгаруулалтын дугаар: ХӨАЦНСЕБС/20240202007/02/01

Хөвсгөл аймаг Цагааннуур сумын ерөнхий боловсролын сургууль нь тендерийн баримт бичигт заасан шалгуур үзүүлэлт, шаардлагыг хангасан хуулийн этгээдийг **Бага ангийн сурагчдын “ҮДИЙН ЦАЙ”-ны хоолны материалын захиалга материал нийлүүлэх** гүйцэтгэх тухай тендер ирүүлэхийг урьж байна.

Тендер шалгаруулалт нь дараах багцуудаас бүрдэнэ:

Багц 1: Мах сүү цагаан идээ

Сонирхогч этгээд худалдан авах ажиллагааны цахим системээр тендерийн баримт бичигтэй үнэ төлбөргүй танилцах эрхтэй бөгөөд тендерийн баримт бичгийн үнэ **50.000 /тавин мянга/** төгрөг төлснөөр тендер шалгаруулалтад оролцох эрхтэй болно.

Тендер нь түүнийг нээснээс хойш 30 хоногийн хугацаанд хүчинтэй байхаар тендерт заана.

Тендерийг **2024 оны 09 дугаар сарын 30-ны 16 цаг 00 цагаас** өмнө тендерийн баримт бичигт заасан хэлбэрээр ирүүлэх ба тендерийн нээлтийг **[2024 оны 09 дугаар сарын 30-ний 16 цаг 30 минутаас** зохион байгуулна.

Гадаадын этгээд тендер ирүүлэх эрхтэй эсэх:¹ **Үгүй**

Сонирхсон этгээд тендерийн баримт бичигтэй холбоотой тодруулга, нэмэлт мэдээлэл авах хүсэлтийг доорх хаягаар хүргүүлж болно.

Хөвсгөл аймаг, Цагааннуур сумын Ерөнхий боловсролын сургууль

Үнэлгээний хорооны дарга: С. Өлзийсайхан
Нарийн бичгийн дарга Ю. Болортамир Утас: 80641100

II БҮЛЭГ. ТЕНДЕРИЙН ӨГӨГДЛИЙН ХҮСНЭГТ (ТӨХ)

ТШЗ-ны холбогдох заалт	А. ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ
ТШЗ 1.1	Захиалагч: Хөвсгөл аймаг Цагааннуур сумын ерөнхий боловсролын сургууль
ТШЗ 1.1	Тендер шалгаруулалтын нэр: Хөвсгөл аймаг Цагааннуур сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн бага ангийн сурагчдын “ҮДИЙНЦАЙ”-ны хоол хүнсний материал нийлүүлэх ХӨАЦНСЕБС/20240202007/02/01
ТШЗ 1.1	Тендерийн урилгын дугаар: ХӨАЦНСЕБС/202400202007/02/01
ТШЗ 1.2	Тендер шалгаруулалт нь дараах нэр, дугаар бүхий багцуудаас бүрдэнэ: Багц 1: Мах сүү цагаан идээ
ТШЗ 2.1	Санхүүжилтийн эх үүсвэр нь: [эрх бүхий этгээдээс баталсан санхүүжилтийн эх үүсвэрийг улсын төсвийн хөрөнгө, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө, тухайн байгууллагын өөрийн хөрөнгө, эсхүл зээлийн хөрөнгө гэх зэргээр тодорхой, товчлохгүй бичих]
ТШЗ 2.1	Нийт төсөвт өртөг: 21.150.000 Багц 1: Мах сүү цагаан идээ – 21.150.000
Б. ТЕНДЕРИЙН БАРИМТ БИЧГИЙН АГУУЛГА	
ТШЗ 8.2	Тендерийн баримт бичигтэй холбоотой тодруулга, нэмэлт мэдээлэл авах хүсэлтийг захиалагчид хүргүүлэх хаяг: Хүлээн авагчийн нэр: Үнэлгээний хорооны дарга: С. Өлзийсайхан Хаяг: Хөвсгөл аймаг Цагааннуур сумын ЕБС Утасны дугаар: 80641100 Цахим шуудангийн хаяг: bolortamiryumchinsuren@gmail.com Тендерийн баримт бичгийн талаар тодруулга авах хүсэлтийг хүлээн авах хугацааны хязгаар хүлээн авах эцсийн хугацаанаас 5-аас доошгүй хоног байна.
ТШЗ 9.1	Тендер ирүүлэхийн өмнөх уулзалт зохион байгуулах эсэх: Үгүй
В. ТЕНДЕР БЭЛТГЭХ	
ТШЗ 12.2	Зээл, тусламжийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх төсөл, арга хэмжээний хувьд тендер шалгаруулалтын хэл: ["Монгол хэл" хэлийг сонгож бичих]

ТШЗ 15.1	Хувилбарт санал ирүүлэхийг: “Зөвшөөрөхгүй”
ТШЗ 17.1	Ерөнхий нөхцөлийг магадлах: ТШЗ 17.1, 17.2.1, 17.1.2, 17.2.2. 17.2.3, дахь хэсгүүдэд заасан баримт бичгийг үндэслэн тендерт оролцогч түүний түншлэгчдийн ерөнхий нөхцөлийг магадлана. Тендерт оролцогч нь хуудийн 14.1-п заасан нөхцөл үүсээгүй буюу хуульд заасан ерөнхий нөхцөлийг хангасан болохыг V бүлгийн Error! Reference source not found- ийн дагуу ирүүлнэ.
ТШЗ 17.2.1	<p>Тендерт оролцогч сүүлийн 3 жилийн хугацаанд иргэний хэрэг, маргаанд оролцсон эсэх талаарх тодорхойлолт “Шаардлагатай”</p> <ul style="list-style-type: none"> • Шүүхийн тусгай архивын лавлагаа цахим хэлбэрээр өгнө <p>Тендерт оролцогч Худалдан авах ажиллагааны цахим систем (www.tender.gov.mn)-д өөрийн үндэсний тоон гарын үсэг ашиглан тендерийн нээлт хийхээс 3-аас доошгүй хоногийн өмнө нэвтрэн орж шүүхийн тусгай архивын лавлагаа авах хүсэлтийг илгээх бөгөөд Шүүхийн ерөнхий зөвлөл хянан үзэж лавлагаа цахимаар илгээдэг болохыг анхаарна уу.</p> <p><i>Жич: Дээрх лавлагаа авах зааварчилгаатай www.tender.gov.mn цахим системийн хэрэглэгчийн хөтөч цэсээс танилцана уу.</i></p>
ТШЗ 17.2.2	<p>Тендерт оролцогчтой холбоотой шүүхийн шийдвэрийн ажиллагаа явагдаж байгаа эсэх тодорхойлолт шаардлагатай эсэх “Шаардлагатай”</p> <ul style="list-style-type: none"> • Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газрын тодорхойлолтыг цахим хэлбэрээр авна. <p><i>авна. Тендерт оролцогч Худалдан авах ажиллагааны цахим систем (www.tender.gov.mn)-д өөрийн үндэсний тоон гарын үсэг ашиглан тендерийн нээлт хийхээс 3-аас доошгүй хоногийн өмнө нэвтрэн орж архивын лавлагаа авах хүсэлтийг Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газарт илгээх бөгөөд шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар хянан үзэж цахим хэлбэрээр ирүүлдэг болохыг анхаарна уу!</i></p> <p><i>Жич: Дээрх тодорхойлолт авах зааварчилгаатай www.tender.gov.mn цахим системийн хэрэглэгчийн хөтөч цэсээс танилцана уу</i></p>
ТШЗ 17.2.3	<p>Монгол Улсын хуулийн дагуу татвар, хураамж, төлбөрөө тухайн тендер нээсэн өдрийн байдлаар бүрэн төлсөн, өр төлбөргүй байх шаардлагатай.</p> <p>Нийгмийн даатгал, татварын тодорхойлолтыг ирүүлэх шаардлагагүй, “Төрийн худалдан авах ажиллагааны цахим систем” www.tender.gov.mn болон “Төрийн мэдээлэл солилцооны ХУР систем”-ээр дамжуулан Татварын ерөнхий газар, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын цахим мэдээллийн сангаас шалгана.</p>
ТШЗ 17.2.4	<p>Эрх бүхий болохыг нотлох баримт бичиг, Улсын бүртгэлийн гэрчилгээний мэдээллийг “Төрийн мэдээлэл солилцооны ХУР систем”-ээр дамжуулан шалгах тул аж ахуйн нэгжийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээний хуулбарыг ирүүлэх шаардлагагүй.</p>
ТШЗ 18.2.1	Харилцагч банкны өр төлбөргүй талаарх лавлагаа: “Шаардана”

	Хугацаа хэтэрсэн зээл, өр төлбөртэй эсэх талаарх Монгол банкны зээлийн мэдээллийн сангийн лавлагааг өөрийн харилцагч банкнаас авч тендерт ирүүлнэ.
ТШЗ 18.2.3	Сүүлийн 2 жил /2022, 2023/ онуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудит дүгнэлт
ТШЗ 18.2.4	<p>Тендерт оролцогчид тавигдах санхүүгийн чадавхын шалгуур үзүүлэлт, шаардлага:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Борлуулалтын орлогын хэмжээ сүүлийн 3 жил /2021,2022,2023/ онуудын борлуулалтын орлогын дундаж хэмжээ нь батлагдсан төсөвт өртгийн 40 хувиас багагүй байх ба тендерт оролцогч /түүний түншлэгчид/ нь өөрийн хариуцах үүрэгт ноогдох дүнгээр дээрх үзүүлэлтийг хангаж, эдгээр онуудад ашигтай ажилласан байна.
ТШЗ 17.2.5	<p>Санхүүгийн чадавхын талаар энэ зүйлд заасан шалгуур үзүүлэлт, шаардлагыг хангах бусад баримт: “Шаардана” гэрээний үүргийн биелэлтийг хангах түргэн хөрвөх хөрөнгийн хэмжээ: Батлагдсан төсөвт өртгийн 30 хувиас багагүй байх</p> <p>Гэрээний үүргийн биелэлтийг хангах түргэн хөрвөх хөрөнгийн хэмжээг дараах шалгуур үзүүлэлтүүдийн аль нэгээр эсвэл нийлбэрээр тус тус тодорхойлно. Үүнд:</p> <p>Байгууллагын дансны үлдэгдэл: /Харилцагч банкны/</p> <ul style="list-style-type: none"> • Арилжааны банкнаас авч болох мөнгөн дүн бүхий зээл олгох боломжтой тухай тодорхойлолт ирүүлнэ.
ТШЗ 17.3	<p>Тендерт оролцогчийн санхүүгийн чадавхыг хянан үзэхэд үндэслэл болгох санхүүгийн тайлангийн хугацаа: тендерт оролцогчийн санхүүгийн чадавхыг хянан үзэхэд үндэслэл болгох санхүүгийн тайлангийн хугацаа:2022,2023 онуудын санхүүгийн тайланг өөрийн тендертээ хавсарган ирүүлэх шаардлагагүй бөгөөд цахим системээр дамжуулан сангийн яамны цахим санхүүгийн тайлангийн www.e-balance.mof.gov.mn мэдээллийн системээс тендерт оролцогчдын шаардлагатай мэдээллийг шалгана.</p>
ТШЗ 17.6.1	Тусгай зөвшөөрөл/зөвшөөрөл: “Шаардана”
ТШЗ 18.6.2	Ажил гүйцэтгэхэд шаардлагатай хүний нөөцийн мэдээлэл: ТИЙМ
ТШЗ 18.6.7	<p>Ажил гүйцэтгэхэд ашиглагдах үндсэн тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэл: “Шаардана”</p> <ul style="list-style-type: none"> • Хүнсний бүтээгдэхүүн агуулах байрны /зоорь/ гэрчилгээний хуулбар, бусад техник хэрэгсэл
ТШЗ 17.6	<p>Тендерт оролцогчийн техникийн чадавх болон туршлагын шалгуур үзүүлэлт, шаардлагыг хангахыг нотлох бусад баримт бичиг</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Барааны үнийн задаргааг захиалагчийн тендерийн баримт бичгийн V бүлгийн Маягт 2 хүснэгтээр бэлтгэн баталгаажуулж ирүүлнэ 2. Бараа нийлүүлэлтийн хуваарийг баталгаажуулж ирүүлэх

	<p>3. Тендерт шалгарсан тохиолдолд гэрээний үнэ болон хугацаанд багтаан чанарын шаардлага хангасан барааг захиалагчид нийлүүлэх баталгааг албан бичгээр гаргаж ирүүлнэ.</p> <p>4. Тендерт оролцогч үнийн өсөлтөөс урьдчилан сэргийлэх тухай, үнийн өсөлтөөс хамаарах эрсдлийг өөрөө хариуцах тухай албан бичгээр мэдэгдэл ирүүлэх</p> <p>5. Тендерт оролцогч нь захиалагчийн тендерийн баримт бичгийн гэрээний маягт, гэрээний ерөнхий болон тусгай нөхцөлийг зөвшөөрч байгаа талаарх мэдэгдлийг албан бичгээр ирүүлнэ.</p> <p>6. Нийлүүлэх барааны стандартыг гаргаж байгууллагын эрх бүхий албан тушаалтнаар баталгаажуулж ирүүлэх. /Монгол улсад мөрдөж буй стандарт</p> <p>7. Барааны чанарын баталгааны гэрчилгээний хуулбар</p> <p>8. Мэргэжлийн хяналт, аудитын байгууллагаас сүүлийн 2 жилд /2022, 2023 он/ тавьсан акт, дүгнэлт, зөвлөмжийг хэрэгжүүлсэн тухай нотлох баримт</p>
ТШЗ 19.1	Барааны гарал үүслийн мэдээлэл ирүүлэх “Шаардлагатай”
ТШЗ 17.6.4	<p>Ижил төстэй ажил гүйцэтгэсэн туршлагыг нотлох гэрээний мэдээлэл: “Шаардлагатай”</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сүүлийн 2 жилийн аль нэг жилд доод тал нь нэг удаа батлагдсан төсөвт өртгийн 30 хувиас багагүй үнийн дүнтэй барааг нийлүүлсэн үндсэн гүйцэтгэгчээр ажилласан байна энэхүү тендерийн дагуу нийлүүлэх төсөл арга хэмжээнд хамаарах бараатай дүйцэхүйц зориулалт, шинж чанар, бүхий барааны нийлүүлэлтийг ижил төстэй бараа нийлүүлсэн туршлагад тооцно. • Барааг хүлээн авсан акт • <i>Ижил төстэй бараа нийлүүлэлтийн ажил хийж гүйцэтгэсэн гэрээний хуулбар, гэрээ дүгнэсэн тухай акт болон бусад гэрчлэх баримтыг ирүүлэх</i>
ТШЗ 17.6.5	Техникийн чадавх болон туршлагын шалгуур үзүүлэлт, шаардлагыг хангахыг нотлох бусад баримт: “Шаардахгүй”
ТШЗ 17.7.	Тендерт оролцогч, түүний түншлэлийн гишүүдийн хэрэгжүүлж байгаа, хэрэгжүүлэх эрх авсан гэрээний талаарх мэдээлэл: “Шаардахгүй”
ТШЗ 19.5.	<p>Барааны хувьд тасралтгүй, горимын дагуу шаардсан үед нийлүүлэх хүнсний барааны жагсаалт ирүүлэх хугацаа 12 сар байна</p> <p>Барааг нийлүүлсний дараах байнгын болон гологдлыг солих, барааны хуваарийг бэлтгэж ирүүлэх</p> <p>Баталгааны хугацаа нь шаардлага хангасан байх бөгөөд албан бичгээр баталгаажуулан мэдэгдэх</p>
ТШЗ 19.6.	Дотоодын давуу эрхийн зөрүү: “тооцно ”

	<p>Тендерт оролцогчид давуу эрх олгох: 1. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 10.1.1, 10.1.3, 10.1.6-д заасан этгээдэд давуу эрх олгох бөгөөд түүнийг ирүүлсэн тендерийн Монгол Улсын гарал үүсэлтэй барааны хэсгийн үнийг 10 хувиар, мөн хуулийн 10.1.2, 10.1.4, 10.1.7-д заасан этгээдийн ажил гүйцэтгэх тендерийн үнийг 7,5 хувиар хийсвэрээр бууруулж бусад оролцогчийн ирүүлсэн тендерийн үнэтэй харьцуулж үнэлнэ.</p> <p>2. Тендерт оролцогч давуу эрх тооцуулах бол хүсэлт болон дараах нотлох баримт бичгийг тендерт ирүүлнэ. Үүнд:</p> <p>2.1. Ажилд ашиглах материал бүтээц хийцийн гарал үүсэл, үнэ өртгийн талаарх мэдээлэл,</p> <p>2.2. Захиалагчийн тендерийн баримт бичгийн V бүлгийн тендерийн жишиг маягтуудын Маягт 4 хүснэгтэд санал болгосон ажиллах хүчний 50-аас доошгүй хувь нь Хөвсгөл аймгийн харъяат иргэд болохыг нотлох нотлох дараах баримт бичгийг ирүүлнэ. Үүнд:</p> <p>2.2.1. Иргэний үнэмлэх,</p> <p>2.2.2. Иргэний оршин суугаа хаягын бүртгэлийн лавлагааг e-mongolia нэгдсэн системээс авч ирүүлнэ.</p>
<p>Г. ТЕНДЕР ИЛГЭЭХ, НЭЭХ</p>	
<p>ТШЗ 23.5.3</p>	<p>ТШЗ-ны 16 дугаар зүйлд заасан болон V бүлгийн маягтуудаас гадна бусад тендерт оролцогчдод ил болох баримт бичгийн жагсаалт:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тендерт оролцогчид тавигдах санхүүгийн чадавхын шалгуур үзүүлэлт, шаардлага 2. Гэрээний үүргийн биелэлтийг хангах түргэн хөрвөх хөрөнгийн хэмжээ 3. Тусгай зөвшөөрөл 4. Барааг дамжуулан борлуулах зөвшөөрөл 5. Хүний нөөцийн мэдээлэл 6. Техникийн чадавх болон туршлагын шалгуур үзүүлэлт, шаардлагыг хангахыг нотлох бусад баримт 7. Тендерт оролцогчид давуу эрх олгохтой холбоотой баримт бичиг ирүүлэх
<p>ТШЗ 24.1.</p>	<p>Тендер хүлээн авах эцсийн хугацаа нь:</p> <p>Огноо: 2024 оны 09 дугаар сарын 30-ны өдөр</p> <p>Цаг: 16 цаг 00 минут</p>
<p>ТШЗ 26.1.</p>	<p>Тендерийн нээлтийг доор дурдсан хугацаанд цахим системээр хийх бөгөөд нээлтийн мэдээллийг тендерт оролцогч цахим системээр хүлээн авна.</p> <p>Огноо: 2024 оны 09 дугаар сарын 30-ны өдөр</p> <p>Цаг: 16 цаг 30 минут</p> <p>Тендер нээх газрын хаяг: Хөвсгөл аймаг Цагааннуур сумын ЕБС-ийн архив, бичиг хэргийн өрөөнд</p>
<p>Д. ТЕНДЕРИЙГ ХЯНАН ҮЗЭХ, ҮНЭЛЭХ</p>	
<p>ТШЗ 30.2</p>	<p>Үнэлгээнд харгалзах нэмэлт шалгуур үзүүлэлт ашиглах эсэх: “Ашиглахгүй”</p> <p>Хэрэв “Ашиглах” бол IV бүлгийн үнэлгээнд харгалзах шалгуур үзүүлэлтээс аль тохирохыг тусгана]</p>

Е. МЭДЭГДЭЛ ХҮРГҮҮЛЭХ, ГЭРЭЭ БАЙГУУЛАХ	
ТШЗ 39.1	Шалгарсан тендерт оролцогч гүйцэтгэлийн баталгаа ирүүлэх эсэх: “Тийм” ТШЗ-ны 8.5-д заасан гэрээний нөхцөлийн дагуу гүйцэтгэлийн баталгаа ирүүлнэ.
Ё. БУСАД	
ТШЗ 43.1	Урьдчилсан худалдан авах ажиллагааны журмаар зохион байгуулагдаж байгаа эсэх: Үгүй

Техникийн тодорхойлолт бэлтгэх санамж

Техникийн тодорхойлолтын зорилго нь захиалагчид шаардлагатай байгаа бараа болон холбогдох үйлчилгээний техникийн тодорхойлолтыг нарийвчлан тодорхойлоход оршдог.

Ойлгомжтой бөгөөд сайтар бэлтгэсэн техникийн тодорхойлолт нь захиалагчийн тавьсан шаардлагад нийцсэн, бодитой бөгөөд өрсөлдөх чадвартай тендер бэлтгэхэд тендерт оролцогчдод зайлшгүй чухал нөхцөл болно. Техникийн тодорхойлолтыг бэлтгэхдээ өрсөлдөөнийг аль болох өрнүүлэх зарчмыг баримтлах ёстой бөгөөд үүний зэрэгцээ худалдан авах бараа, үйлчилгээний шинж чанар, материал, үйл ажиллагааны шаардагдах стандартын талаар тодорхой тусгана. Эдгээрийг хангасан нөхцөлд л худалдан авах ажиллагааны хэмнэлттэй, үр ашигтай, шударга байх зорилго хэрэгжиж, тендерүүдийн шаардлагад нийцэх байдал баталгаажиж, тендерийг үнэлэх үнэлгээ зөв явагдана.

Гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол бүх бараа, материал нь шинэ, ашиглагдаагүй, орчин үеийн загварын, мөн зураг төсөл, материалын хувьд сүүлийн үеийн хандлагыг хангасан байх нөхцөлийг техникийн тодорхойлолтод шаардвал зохино.

Өмнө хэрэгжсэн, ижил төстэй төслийн техникийн тодорхойлолтыг жишээ болгон ашиглах нь давуу талтай. Техникийн тодорхойлолтыг бэлтгэхдээ метрийн системийг ашиглана. Бүх салбарт хэрэглэж болох нийтлэг жишиг техникийн тодорхойлолт гэж байхгүй. Бүх төрлийн барааны стандарт буюу ерөнхий техникийн тодорхойлолт боловсруулж стандартчилах нь чухал ач холбогдолтой. Энэ стандарт техникийн тодорхойлолтыг тухайн бараанд нийцүүлэн, зохих өөрчлөлт оруулах замаар ашиглана.

Техникийн тодорхойлолтын шалгуур үзүүлэлтүүд нь хязгаарласан шинжтэй байж болохгүй. Бараа, материалын, техникийн тодорхойлолтод аль болох олон улсын хэмжээнд хүлээн зөвшөөрөгдсөн стандартыг хэрэглэх шаардлагатай. Хэрэв Монгол Улсын үндэсний стандарт, эсхүл тухайлсан өөр стандартыг хэрэглэсэн тохиолдолд бараа, материал, шинж чанар нь энэ стандартад дүйцэх буюу түүнээс илүү бол хүлээн зөвшөөрнө гэж техникийн тодорхойлолтод заах хэрэгтэй.

Жишиг заалт: Стандарт болон кодын дүйцэх байдал

Гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол техникийн тодорхойлолтод дурдсан нийлүүлэгдэх бараа, материал, тэдгээрийг турших стандарт, кодыг уг стандарт буюу кодын тухайн үед мөрдөгдөж буй хувилбарт тодорхойлсноор хэрэглэнэ. Үндэсний стандарт, кодыг заасан тохиолдолд түүнтэй дүйцэх, эсхүл түүнээс илүү чанартай олон улсын хэмжээнд хүлээн зөвшөөрөгдсөн бусад стандарт, кодыг хүлээн зөвшөөрнө.

Барааны тэмдэг, каталогийн дугаарыг заасан шаардлагыг аль болох тавихгүй байна. Зайлшгүй шаардлагын улмаас эдгээрийг хэрэглэх бол түүний ард “эсхүл түүнтэй дүйцэх” гэж нэмж заана.

Шаардлагатай тохиолдолд захиалагч зураг болон ажлын талбайн төлөвлөгөөг тендерийн баримт бичгийн хамт тендерт оролцогчдод өгнө. Үүнд мөн тендерт оролцогч зураг болон загварыг тендертэй хамт, эсхүл гэрээний хэрэгжилтийн явцад захиалагчид урьдчилан хянуулах зорилгоор ирүүлэхээр зааж болно.

Хэрвээ захиалагч техникийн тодорхойлолтын хураангуйг гаргуулахаар бол дараах хүснэгтийг ашиглан шаардлагатай мэдээллийг тусгаж өгнө.Тендерт оролцогч санал болгож буй бараа, үйлчилгээ нь уг шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг ижил хүснэгтээр харуулна.

ТЕХНИКИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТУУД

Цагааннуур сумын хүүхдийн хоолны материал нийлүүлэх 1-2-р багцад тавигдах техникийн ерөнхий шаардлага

№	Техникийн үзүүлэлтэд тавигдах шаардалга	Нийлүүлэгчийн санал болгосон барааны үзүүлэлт
1	Гарал, үүслийн гэрчилгээтэй байна	
2	Өнгө үзэмж сайтай байх /Зөвхөн мах 1-р зэрэг /	
3	Эрүүл ахуйн шаардлага хангасан байх	
4	Хүнсний бүтээгдэхүүний стандартад нийцсэн байх	
5	Тээвэрлэлт, Хадгалалт хамгаалалтын стандарт шаардлагыг хангасан байна.	
6	Зориулалтын агуулах болон бэлтгэн нийлүүлэгчээс шууд нийлүүлдэг байх.	
7	Шаардлагатай бүх шинжилгээнд хамрагдсан байх	
8	Нийлүүлэх бүтээгдэхүүний гарал үүслийг тендерийн бичиг баримтанд тусгаж өгсөн байх	
9	Мах, сүү, варена, хүнсний ногоонд туслан гүйцэтгэгчтэй байж болох ба туслан гүйцэтгэгч нь дээрх шаардлагыг хангасан байна	
10	Тендер авсан тохиолдолд гүйцэтгэлийн улирал бүр шилэн дансанд байршуулах	
11	Бусад	

ТЕХНИКИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТЫН ХУРААНГУЙ

Барааны нэр: Мах, талх, гурилан бүтээгдэхүүн, сүү, сүүн бүтээгдэхүүн, төмс хүнсний ногоо, бусад хүнсний материал

№	Бараа болон холбогдох үйлчилгээний нэрс	Техникийн тодорхойлолт болон Стандарт	Нийлүүлэгчийн санал болгосон барааны үзүүлэлт
1	Мах /хонь/	MNS 2457-2009	
2	Мах /үхэр/	MNS 2456-2009	
3	Цувдай	MNS 1022-1973	
4	Сүү	MNS 4228-2011	
5	Аарц ,ааруул	MNS 4230-2005	
6	Гурилан бүтээгдэхүүн	MNS 2488:1998	
7	Талх, талхан бүтээгдэхүүн	MNS 4661:2009	
8	Сонгино	MNS 0260:1982	
9	Төмс	MNS 258:2006	
10	Байцай	MNS 0255:2007	
11	Лууван	MNS 0271-1982	
12	Сармис	MNS 0267-1973	
13	Жимсний чанамал	MNS 0462:1977	
14	Цагаан будаа	MNS ISO 7301:2000	
15	Шар будаа	MNS 0533:1998	
16	Хөц будаа	MNS 4515:1997	
17	Гоймон	MNS 0142:1985	
18	Элсэн чихэр	MNS CAC 4:95	
19	Ургамлын тос	MNS CAC 4:95	

Бараа нийлү ү лэх тендерийн жишиг баримт бичиг

20	Масло	MNS ISO 1440:2000	
21	Иоджуулсан давс	MNS 5412-2004	
22	Жимс /төрөл бүр/	MNS 1956-1-2000	
23	Үзэм	MNS CAC 67:1999	
24	Цай	MNS ISO 6079:2000	
25	Хөөлгөгч	MNS (CAC)4293;1995	

Барааны нэр:ТӨМС

Үзүүлэлт		Нийлүүлэгчийн тодорхойлолт			Нийлүүлэгчийн санал болгосон барааны үзүүлэлт
№	Төмсний чанарын шаардлага	Эрт ургацын	Орой ургацын		
			1-р зэрэг	2-р зэрэг	
1	Гадаад байдал	Өвчин, хөнөөлт шавжаар гэмтээгүй, бүтэн, хуурай, сортынхоо хэлбэр дүрсийг хадгалсан байна.			
2	Хальсны бэхжилт	Шалбарсан байж болох боловч махлаг эд нь хүрэнтэж зөөлрөөгүй байна.	Хальс нь бэхэжсэн байна. Хальс нь шалбарсан төмс 10,0%-аас их байж болохгүй.		
3	Төмсний голчийн хэмжээ, мм, - ээс багагүй байна.	35			
4	Жижиг төмс(40 г-аас доош)	Байж болохгүй			
5	Гадаргуугийн -ээс дээш хувь нь ногоорсон төмс, % ихгүй	1,0	Байж Болохгүй	2,0	
6	Хэлбэр дүрсээ алдсан төмс %, ихгүй	Байж болохгүй			4,0
7	Механик гэмтэлтэй төмс (1/4-ээс дээш хувь нь 3 мм-с гүн 10 мм-ээс урт хэрчигдсэн), % ихгүй	5,0	1,0	5,0	
8	Гол хэсэгт хөндий үүссэн төмс	Байж болохгүй			
9	Биологи хагаралтай төмс, % ихгүй	Байж болохгүй			2,0
10	Өвчилсөн төмс % ихгүй. Үүнээс фитофтор	1,0	Байж Болохгүй	1,5	
	Хуурай илжрэл	0,5		0,5	
	Нойтон илжрэл	0,5		Байж болохгүй	
11	Цардуул, % ихгүй	15,0			
12	Хуурай бодис, % багагүй	20,0			

5.2 Төмс нь гадны ямар нэг үнэртэй, химийн хорт бодисоор бохирлогдсон байж болохгүй

5.3 Төмсний гадаргуу цэвэр, шороогүй байх ёстой

5.4 Төмсний аюулгүй байдлын үзүүлэлт нь 2-р хүснэгтэд заасан шаардлагыг хангасан байвал зохино

Барааны нэр: ҮХРИЙН МАХ

Үхрийн мах нь MNS 2456-2009 стандарттай дүйцэхүйц стандарт эрүүл ахуйн шаардлага хангасан байх

Үхрийн махны мэдрэхүйн үзүүлэлт нь доорх шаардлагыг хангасан байна.

Үзүүлэлт	Шаардлага	Нийлүүлэгчийн санал болгосон барааны үзүүлэлт
Өнгө	Гадаргуу нь жигд улаан ягаан өнгөтэй, ямар нэгэн өнгөний хольцгүй, хатангараагүй , гэмтээгүй	
Үнэр	Элдэв гаж үнэргүй, өмхийрээгүй.	
Амт	Хөгзөрч муудаагүй, хуршаагүй	
Чанар	1-р зэргийн, монгол үхэр буюу, сарлагийн мах байж болох ба нийт үхрийн махны 30%-иас илүүгүй нь, хүнсэнд зориулан бэлтгэгдсэн, тээврийн болон хадгалалтын горим зөрчигдөөгүй.	
Хэлбэр дүрс	Хөл махаар бэлтгэгдсэн байх ба нэг үхрийн махны жин нь 80-200 кг байна.	
Шинж байдал	Ямар нэгэн гадны хольцгүй \ элс, шороо, өвс, үс гэх мэт..\ цэвэр, шинэ, жижиглээгүй, 1 кг махны 10-15 % нь өөхлөг шижтэй байна. Мал эмнэлэгийн тодорхойлолт , гарал үүслийн бичигтэй байна	

Барааны нэр: ХОНИНЫ МАХ

Хонины мах нь MNS 2457-2009 стандарттай дүйцэхүйц стандарт эрүүл ахуйн шаардлага хангасан байх

Хонины махны мэдрэхүйн үзүүлэлт нь доорх шаардлагыг хангасан байна.

Үзүүлэлт	Шаардлага	Нийлүүлэгчийн санал болгосон барааны үзүүлэлт
Өнгө	Гадаргуу нь жигд улаан ягаан өнгөтэй, ямар нэгэн өнгөний хольцгүй, хатангараагүй , гэмтээгүй	
Үнэр	Элдэв гаж үнэргүй, өмхийрээгүй.	
Амт	Хөгзөрч муудаагүй, хуршаагүй	
Чанар	1-р зэргийн хонины мах байна. Хонины мах нь хүнсэнд зориулан бэлтгэгдсэн, тээврийн болон хадгалалтын горим зөрчигдөөгүй байна.	
Хэлбэр дүрс	Гулуузаар бэлтгэгдсэн байх ба жин нь 20-30кг байх	
Шинж байдал	Ямар нэгэн гадны хольцгүй \ элс, шороо, өвс, үс гэх мэт..\ цэвэр, шинэ, жижиглээгүй, байна Мал эмнэлэгийн тодорхойлолт, гарал үүслийн бичигтэй байна	

Барааны нэр: ҮХРИЙН ЦУВДАЙ

Цувдай нь MNS 1022-1973 стандарттай дүйцэхүйц стандарт эрүүл ахуйн шаардлага хангасан байх

Цувдайны мэдрэхүйн үзүүлэлт нь доорх шаардлагыг хангасан байна.

Үзүүлэлт	Шаардлага	Нийлүүлэгчийн санал болгосон барааны үзүүлэлт
Өнгө	Цайвар шаргал өнгөтэй, цэвэрхэн	
Үнэр	Элдэв гаж үнэргүй, өмхийрээгүй.	
Амт	Хөгзөрч муудаагүй, хуршаагүй	
Чанар	Үхрийн цувдай нь хүнсэнд зориулан бэлтгэгдсэн, тээврийн болон хадгалалтын горим зөрчигдөөгүй байна.	
Хэлбэр дүрс	Нэр төрөлдөө тохирсон хэлбэртэй байх	
Шинж байдал	Ямар нэгэн гадны хольцгүй \ элс, шороо, өвс, үс гэх мэт..\ цэвэр, шинэ, баас, ялгадсыг сайн цэвэрлэсэн, цус хийгээгүй байна. Мал эмнэлэгийн тодорхойлолт , гарал үүслийн бичигтэй байна	

Бараа нийлү ү лэх тендерийн жишиг баримт бичиг

Барааны нэр: ЦАГААН ЗАГАС

Цагаан загас нь MNS 5170-2002 стандарттай дүйцэхүйц стандарт эрүүл ахуйн шаардлага хангасан байх

Цагаан загасны мэдрэхүйн үзүүлэлт нь доорх шаардлагыг хангасан байна.

Үзүүлэлт	Шаардлага	Нийлүүлэгчийн санал болгосон барааны үзүүлэлт
Өнгө	Гадаргуу нь жигд саарал өнгөтэй, ямар нэгэн өнгөний хольцгүй, хатангараагүй, гэмтээгүй	
Үнэр	Элдэв гаж үнэргүй, муудаагүй	
Амт	Хөгзөрч муудаагүй, хуршаагүй	
Чанар	Цагаан загас нь гараар барьхад зөөлрөөгүй, хадгалалтын горим зөрчигдөөгүй байна.	
Хэлбэр дүрс	Яс томтой загас байна.	
Шинж байдал	Ямар нэгэн гадны хольцгүй \ элс, шороо, өвс, үс гэх мэт..\ цэвэр, шинэ, жижиглээгүй, байна	

Барааны нэр: СҮҮ

Сүү нь MNS 4228-2011 стандартыг хангасан эрүүл ахуй, аюулгүй байдлын шинжилгээнд хамруулсан байна.

Мэдрэхүйн үзүүлэлт нь: доорх шаардлагыг хангасан байна.

Үзүүлэлт	Шаардлага MNS 4228-2011	Нийлүүлэгчийн санал болгосон барааны үзүүлэлт
Өнгө	Цайвар шаргал цагаан өнгөтэй	
Амт	Механик хольцгүй, гаж буруу гадны нөлөөний амтгүй байна	
Чанар	Түүхий үхрийн сүү байх ба шинэ, гар аргаар буюу уламжлалт аргаар бэлтгэгдсэн, хүнсэнд шууд хэрэглэхэд эрүүл, аюулгүй байдлыг хангасан байна Мал эмнэлэгийн тодорхойлолт, гарал үүслийн бичигтэй байна	
Битүүмжлэл	Зориулалтын сав баглаа боодолтой, гадны гэмтэл, нөлөөнөөс хамгаалсан байж зөөвөрлөнө	

Барааны нэр: ААРЦ

Ааруул нь MNS 4230-2005 стандартыг хангасан эрүүл ахуй, аюулгүй байдлын шинжилгээнд хамруулсан байна.

Мэдрэхүйн үзүүлэлт нь: доорх шаардлагыг хангасан байна.

Үзүүлэлт	Шаардлага	Нийлүүлэгчийн санал болгосон барааны үзүүлэлт
Өнгө	Цайвар шаргал, цагаан өнгөтэй	
Амт	Механик хольцгүй, гаж буруу гадны нөлөөний амтгүй байна	
Чанар	Гар аргаар буюу уламжлалт аргаар бэлтгэгдсэн, хүнсэнд шууд хэрэглэхэд эрүүл, аюулгүй байдлыг хангасан байна Мал эмнэлэгийн тодорхойлолт, гарал үүслийн бичигтэй хатаасан, шинэ зөв тээвэрлэсэн байх Аарц нь өтгөн, ямар нэгэн хольцгүй шахаж хөлдөөсөн байна.	
Битүүмжлэл	Зориулалтын сав баглаа боодолтой, гадны гэмтэл, нөлөөнөөс хамгаалсан байж зөөвөрлөнө	

Барааны нэр: БӨӨРӨНХИЙ БАЙЦАЙ

№	Үзүүлэлт	Зэрэглэлт		Нийлүүлэгчийн санал болгосон барааны үзүүлэлт
		Нэгдүгээр	Хоёрдугаар	

Бараа нийлү ү лэх тендерийн жишиг баримт бичиг

1	Гадаад байдал	Шинэ бүтэн, цэвэр гадны үнэр, амтгүй байна. Толгой нь нягтарсан байна. Эртийн байцааны боолт сул байж болно.	Шинэ бүтэн, цэвэр гадны үнэр амтгүй байна. Толгой нь гүйцэд нягтраагүй /сулавтар/ байж болно.	
2	Өнгө	Цайвар ногоон буюу цайвар цагаан		
3	Ишний урт, см, дээшгүй	3	3	
	Гэмтлийн хэмжээ, дээшгүй Үүнд: толгойн хагаралт толгойн гадна талын навч шалбарсан байдал өвчилсөн /байцааны гүвдрүү салслаг болон судлын бактериок, нойтон саарал, цагаан илжрэл/ Хөнөөлт шавьжаар гэмтсэн /байцааны бүлэг, хивэн ялаа болон бусад/	Байж болохгүй Гадна талын 1 навч шалбарсан байж болно. Байж болохгүй Байж болохгүй	10% Гадна талын 2-3 навч шалбарсан байж болно. 8% 2-3 навч	
5	Толгойн жин кг, доошгүй -нэн эрт, эрт болцтой -дунд эрт, дунд болцтой -орой болцтой	0,6 1,0 1,3		
6	Хамгаалалтын навч ширхэг -хамгаалалтын бүрхүүл навчны хаталт, өсөлт -хөлдөлт хайрагдалт	Эртийн байцаа 1-3 жижиглэн худалдаанд 2 дунд, оройн, оройн ургацын байцаа 5-6 жижиглэн жижиглэн худалдаанд 2 навч байна. Байж болохгүй Байж болохгүй		

Барааны нэр:ГОЙМОН

Гоймонгийн нэр төрөл	Хэлбэр	Хэмжээ см-ээр			Голч	Нийлүүлэгчийн санал болгосон барааны үзүүлэлт
		урт	Өргөн	зузаан		
А	Б	1	2	3	4	
Хөндий гоймон 1.1 Урт хэрчилтийн 1.2 Дунд хэрчилтийн 1.3 Богино хэрчилтийн буюу хугархай гоймон 1.4 Богино хэрчилтийн хөндий гоймон	Зүсэлт эгц, гадаргуу гөлгөр, голдоо хөндий гуурсан хэлбэртэй байна. Зүсэлт эгц гадаргуу эржгэр, голдоо гуурсан хэлбэртэй	50,0-ээс ихгүй 10,0-25,0 2,0-10,0 Тахирмаг ийн гадна хэсгийн урт 2,0-3,5		0,1-0,2 0,1-0,2 -- 0,2 ихгүй	0,2-0,3 0,2-0,3 0,3-0,5	
2.Туузан гоймон 2.1 Урт хэрчилтийн гоймон 2.2 Дунд хэрчилтийн 2.3 Богино хэрчилтийн буюу хугархай	Гадаргуу нь шулуун эржгэр долгиолсон буюу туузан хэлбэртэй байна.	50,0- ихгүй 10,0-25,0 2,0-10,0	0,3-0,5	0,2 ихгүй		

Бараа нийлү ү лэх тендерийн жишиг баримт бичиг

3. Дүрслэг гоймон 3.1 Хэвээр дарж хэвлэсэн 3.2 Шахаж хэвлэсэн	Янз бүрийн хэлбэр дүрстэй байж болно.			0,15 0,3		
4. Савхан гоймон 4.1 Боодлын 4.2 Хайрцгийн	Зүсэлтээс болж бага зэрэг жигд биш гадаргуутай байна.	18,0-20,0 2,0-18,0	0,15-0,2 0,15-0,2	0,15-0,2 0,15-0,2		

3.3 2,0 см-ээс богино хэмжээтэй гоймонг үйрмэг гэнэ.

3.4 Савлалтын явцад бүх төрлийн урт, дунд хэрчилтийн гоймонд богино хэрчилтийн хугархай, үйрмэг гоймон байхыг зөвшөөрөхгүй

3.5 Худалдааны байгууллагад хүлээн авах үед хөндий гоймонд богино хэрчилтийн хугархай гоймон 5%-иас туузан, дүрслэг, нарийн гоймонд 8-иас тус тус ихгүй байх ба харин үйрмэг байж болохгүй

3.6 Бүх төрлийн богино хэрчилтийн хугархай гоймонг нийтийн хоол болон бөөнөөр хэрэглэх газарт задгайгаар савлаж гаргана. Задгай савласан хөндий, туузан, нарийн , дүрслэг гоймонд үйрмэг 2,0%, савхан гоймонд 15% хүртэл байж болно.

3.7 Боодлын савхан гоймонд үйрмэгийн хэмжээ уг гоймонгийн жингийн 7-8% хүртэл хайрцгийн гоймонд 10% хүртэл байж болно.

3.8 Гоймонг мэдрэхүй эрхтнээр үнэлэхэд 2-р хүснэгтэд заасан шаардлагыг хангасан байна.

Үзүүлэлтийн нэр	Баллын үнэлгээ	Шаардлага
1. Амт үнэр	8-10	Нэр төрөл ангилалдаа тохирсон амт, үнэртэй хөгцөрсөн гашуун, исгэлэн буюу гадны үнэр амтгүй байна.
2. Биет байдал	7-8	Гүйцэд болтол чанах явцад хэлбэр дүрсээ алдахгүй хөндий гоймон нь заадсаараа задарч салахгүй хоорондоо бөөгнөрөхгүй байна.
3. Гадаад байдал	7-8	Шахаж хэвлэсэн гоймонгийн гадаргуу гөлгөр, зүсмэл гоймонгийн гадаргуу жигд гөлгөр биш байж болно.
4. Хэлбэр дүрс	4-6	Нэр төрөлдөө тохирсон зөв хэлбэр дүрстэй байх урт, дунд хэрчилтийн хөндий, нарийн туузан гоймон боодлын савхан гоймонд бага зэрэг муруй, тахир байхыг зөвшөөрнө. Богино хэрчилтийн гоймон муруй тахир байж болно.
5. Өнгө	3-4	Хэрэглэж буй гурилын өнгөнд тохирсон шаргал буюу цайвар шаргал туяатай, жигд өнгөтэй байна.
6. Савлалт хаяглалт		5.1-5.5 дугаар зүйлд заасантай тохирч байна

Барааны нэр: БУУДАЙН ГУРИЛ

Буудайн гурилыг “Хүнсний эрүүл ахуйн ерөнхий зарчим/ олон улсын зөвлөмж/” MNS CAC /RCP 1:2003 стандарт шаардлага хангасан үйлдвэрт үйлдвэрлэсэн байна.

Хүнсний нэмэлтийн хэмжээ нь MNS CAC 192:2007 стандартыг хангасан байна.

Савласан бүтээгдэхүүний стандарт нь MNS ISO 7301:2000 стандартыг хангасан байна.

Мэдрэхүйн үзүүлэлт нь доорх шаардлагыг хангасан байна.

Үзүүлэлт	БГ045, БГТ045, БГ-050, БГ-055, БГТ-055	БГТ-075, БГ-085	Нийлүүлэгчийн санал болгосон барааны үзүүлэлт
Өнгө	Цагаан буюу цагаан шаргал туяатай цагаан	Цагаан буюу шаравтар туяатай цагаан	
Үнэр	Буудайн гурилын хэвийн үнэртэй, исгэлэн буюу хөгцний зэрэг гадны үнэргүй байна		
Амт	Буудайн гурилын хэвийн амттай, исгэлэн гашуун, нихэрлэг амтгүй байна		
Эрдэс хольц	Зажлахад элсэрхэг буюу хатуу зүйл зажлагдахгүй байна.		

Барааны нэр: ЦАГААН БУДАА

Бараа нийлү ү лэх тендерийн жишиг баримт бичиг

Цагаан будаа нь MNS ISO 7301;2000 стандартыг хангасан эрүүл ахуй, аюулгүй байдлын шинжилгээнд хамруулсан байна.

Мэдрэхүйн үзүүлэлт нь: доорх шаардлагыг хангасан байна.

Үзүүлэлт	Шаардлага MNS ISO 7301;2000	Нийлүүлэгчийн санал болгосон барааны үзүүлэлт
Өнгө	Цайвар шаргал цагаан өнгөтэй	
Амт	Хээгүй, механик хольцгүй, гаж буруу гадны нөлөөний амтгүй байна	
Чанар	Эрүүл ахуй, аюулгүй байдлыг хангасан, шороогүй	
Битүүмжлэл	Зориулалтын сав баглаа боодолтой, гадны гэмтэл, нөлөөнөөс хамгаалсан байх	
Хадгалах хугацаа	Хугацаа хэтрээгүй байх	

Барааны нэр: ДРОЖ

Хөөлгөгч нь MNS (CAC)4293;1995стандарттай дүйцэхүйц эрүүл ахуй, аюулгүй байдлын шинжилгээнд бүрэн хамруулсан байна.

Хөөлгөгчийн мэдрэхүйн үзүүлэлт нь.

Үзүүлэлт	Шаардалага	Нийлүүлэгчийн санал болгосон барааны үзүүлэлт
Өнгө	Шаргал туяатай, сааралдуу өнгөтэй, бараан толбогүй	
Үнэр	Хөгц, ба гадны ямар нэгэн үнэргүй	
Амт	Гадны ямар нэгэн амтгүй	
Чанар	Задлахад нунтаг байдалтай	
Битүүмжлэл	Хэвийн	
Хөөлгөх чадвар /минут/	70-аас дээшгүй	
Хүчиллэг /мг/	102,0	
Чийглэг	Хуурай наалдаагүй	
Хадгалах хугацаа	Хэтрээгүй байна.	

Барааны нэр. УРГАМЛЫН ТОС

Ургамлын тос нь MNS (CAC)125;1998 стандартыг хангасан эрүүл ахуй, аюулгүй байдлын шинжилгээнд хамруулсан байх.

Ургамлын тосны мэдрэхүйн үзүүлэлт нь доорх шаардлагыг хангасан байна.

Үзүүлэлт	Шаардлага	Нийлүүлэгчийн санал болгосон барааны үзүүлэлт
Өнгө	Цайвар шар өнгөтэй, тунгалаг тунадас үүсээгүй байх	
Үнэр	Өөрийн өвөрмөц үнэртэй, гаж үнэргүй байх	
Амт	Нэр төрөлдөө тохирсон амттай байх	
Хадгалах хугацаа	Хугацаа хэтрээгүй байх	

Барааны нэр: ЭЛСЭН ЧИХЭР

Элсэн чихэр нь MNS(CAC) 4;95 стандарттай дүйцэхүйц стандарт эрүүл ахуйн шаардлага хангасан байх

Элсэн чихрийн мэдрэхүйн үзүүлэлт нь доорх шаардлагыг хангасан байна.

Үзүүлэлт	Шаардлага	Нийлүүлэгчийн санал болгосон барааны үзүүлэлт

Бараа нийлү ү лэх тендерийн жишиг баримт бичиг

Өнгө	Жигд нарийн ширхэгтэй, цагаан өнгөтэй, уусмал нь тунгалаг өнгөтэй байна	
Үнэр	Өөрийн төрлийн үнэртэй	
Амт	Өөрийн төрлийн чихэрлэг амттай	
Чанар	Уусалт сайн	
Хэлбэр дүрс	Нэр төрөлдөө тохирсон хэлбэртэй байх	
Эрдэс хольц	Гадны хольцгүй	

Барааны нэр: ШАХМАЛ НОГООН ЦАЙ

Шахмал ногоон цай нь MNS5864:2008 стандартыг хангасан байна.

Шахмал ногоон цайны мэдрэхүйн үзүүлэлт нь доорх шаардлагыг хангасан байна.

Үзүүлэлт	Шинж чанар	Нийлүүлэгчийн санал болгосон барааны үзүүлэлт
Гадаад байдал	Шар ногоон буюу бороос хар ногоон өнгөтэй гадаргуу нь бага зэрэг гөлгөр ирмэг нь тэгш гадаргуу дээр барааны болон үйлдвэрийн тэмдэг байна.	
Амт үнэр	Шахмал ногоон цайны амт үнэртэй гадны амт үнэргүй	
Хандны өнгө	Бор шаргал	
Чанагдсан навчны өнгө	Хар, ногоон өнгөтэй байна.	

Барааны нэр: ҮЗЭМ

Үзүүлэлт	Шаардлага MNS/CAC/67:1999	Нийлүүлэгчийн санал болгосон барааны үзүүлэлт
Өнгө	Хүрэн бор, шаргал	
Амт	Чихэрлэг, гадны нөлөөний гаж буруу амтгүй	
Чанар	Эрүүл ахуйн шаардлага хангасан, шороо, чулуугүй байх	
Хэлбэр дүрс	Нэр төрөлдөө тохирсон хэлбэртэй байх	
Битүүмжлэл	Чанарын шаардлага хангасан	
Хадгалах хугацаа	Хадгалах хугацаа хэтрээгүй	

MNS/CAC/67:1999 Стандартыг хангасан, эрүүл ахуй, аюулгүй байдлын шинжилгээнд бүрэн хамруулсан байх

Барааны нэр: ЖИГНЭМЭГ, ГУРИЛАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН

№	Үзүүлэлтийн нэр	Үнэлгээ баллаар	Шинж чанар		
			Хөөлгөгчгүй буюу химийн хөөлгөгчтэй нэр төрөл	Биологийн хөөлгөгчтэй нэр Төрөл	Нийлүүлэгчийн готорхойлолт
	а/ Гадаад байдал хэлбэр		Нэр төрөлдөө тохирсон янз бүрийн дүрс бүхий хэлбэртэй байна.	Нэр төрөлдөө тохирсон жигд тэгш хэм бүхий /дөрвөлжин, гурвалжин, гонзгой, дугуй/... гэх мэт хэлбэртэй байна	
	б/ гадаргуу		Хэлбэр хэмжээ нь тухайн нэр төрөлд жигд байна.		

Бараа нийлү ү лэх тендерийн жишиг баримт бичиг

		7-10	Гөлгөрдүүгээс барзгар гадаргуутай байна. Хэвэнд цутгаж хэвлэсэн нэр төрлийн хээ нь тод ялгарсан мөн гадаргуудаа өнгөлөгчтэй, чимэглэлтэй байж болно.	Жигд гөлгөр гадаргуутай байна. Зарим нэр төрөл нь гадаргуудаа нүхтэй зүсэлттэй, хэвлэлтээс тогтсон үетэй, гадаргуу нь өнгөлөгчтэй ба чимэглэлтэй байж болно.	
	в/ өнгө		Нэр төрөлдөө тохирсон жигд цайвар шаргалаас бор, шаргал өнгөтэй, ул тал нь харьцангуй бараан өнгөтэй, түлэнхий бус байна. Зарим нэр төрөл нь түүхий эд өнгө оруулагч нэгдлээс хамаарч төрөл бүрийн өнгөтэй байж болно.		
	Биет байдал а/ зууралт б/ боолт в/ сийрэгжилт	7-8	*Дутуу зуурагдсан шинж тэмдэггүй, бөөн гурилгүй, хөөлгөгчийн толбогүй байна. *Гүйцэт бололттой *Хөөлгөгчгүй нэр төрлийг хугалж үзэхэд харьцангуй чигжүүдүү байх ба химийн хөөлгөгчтэй нэр төрөл нь хугалж үзэхэд харьцангуй сэвсгэрдүү налархай бутрамтгай байна.	Хугалж үзэхэд жижиг нүхтэй, жигд сийрэгжилттэй, сэвсгэр, зөөлхөн, уян харимхай байна.	
	Үнэр	5-6	Нэр төрөлдөө тохирсон өвөрмөц сайхан үнэртэй, гадны үнэргүй байна.		
	Амт	10-12	Нэр төрөлдөө тохирсон чихэрлэг, тосорхог буюу зарим түүхий эдийн өвөрмөц амтыг агуулсан байна.		
	Дүн	32-40			

Барааны нэр: ЧАВГА

Үзүүлэлт	Шаардлага	Нийлүүлэгчийн санал болгосон барааны үзүүлэлт
Өнгө	Хар, хар хүрэн	
Амт	Чихэрлэг, гадны нөлөөний гаж буруу амтгүй	
Чанар	Эрүүл ахуйн шаардлага хангасан, шороо, чулуугүй байх	
Хэлбэр дүрс	Нэр төрөлдөө тохирсон хэлбэртэй байх	
Битүүмжлэл	Чанарын шаардлага хангасан	
Хадгалах хугацаа	Хадгалах хугацаа хэтрээгүй	

Барааны нэр: ЧАНГААНЗ

Үзүүлэлт	Шаардлага	Нийлүүлэгчийн санал болгосон барааны үзүүлэлт
Өнгө	шаргал	
Амт	Чихэрлэг, гадны нөлөөний гаж буруу амтгүй	
Чанар	Эрүүл ахуйн шаардлага хангасан, шороо, чулуугүй байх	
Хэлбэр дүрс	Нэр төрөлдөө тохирсон хэлбэртэй байх	
Битүүмжлэл	Чанарын шаардлага хангасан	
Хадгалах хугацаа	Хадгалах хугацаа хэтрээгүй	

Бараа нийлү ү лэх тендерийн жишиг баримт бичиг

Барааны нэр: ГУРВАЛЖИН БУДАА

Мэдрэхүйн үзүүлэлт нь: доорх шаардлагыг хангасан байна.

Үзүүлэлт	Шаардлага	Нийлүүлэгчийн санал болгосон барааны үзүүлэлт
Өнгө	Хүрэн бор	
Амт	Хээггүй, механик хольцгүй, гаж буруу гадны нөлөөний амтгүй байна	
Чанар	Эрүүл ахуй, аюулгүй байдлыг хангасан, шороогүй	
Битүүмжлэл	Зориулалтын сав баглаа боодолтой, гадны гэмтэл, нөлөөнөөс хамгаалсан байх	
Хадгалах хугацаа	Хугацаа хэтрээгүй байх	

Барааны нэр: ХӨЦ БУДАА

Мэдрэхүйн үзүүлэлт нь: доорх шаардлагыг хангасан байна.

Үзүүлэлт	Шаардлага	Нийлүүлэгчийн санал болгосон барааны үзүүлэлт
Өнгө	Цайвар шаргал	
Амт	Хээггүй, механик хольцгүй, гаж буруу гадны нөлөөний амтгүй байна	
Чанар	Эрүүл ахуй, аюулгүй байдлыг хангасан, шороогүй	
Битүүмжлэл	Зориулалтын сав баглаа боодолтой, гадны гэмтэл, нөлөөнөөс хамгаалсан байх	
Хадгалах хугацаа	Хугацаа хэтрээгүй байх	

Эрүүл мэндийн сайдын 2008 оны 257 тоот тушаалын гуравдугаар хавсралт

Хоногийн хоол хүнсээр авбал зохих эрдэс бодисын хэрэгцээ

Хүн амын бүлэг	Насны бүлэг	Хүйс	Кальци (мг)	Фосфор (М')	Магни (мг)	Төмөр (мг)	Цайр (мг)	Иод (мкг)	Селен (мкг)	Зэс (Мг)	Манган (мг)	Хром (мкг)	Молибден (мкг)	Фтор (мг)
Нялхас	0 -5 сар	эм, эр	255"	105"	22.5"	6"	3"	110"	10"	0.4-0.6"	0.003'	0.2'	2.0'	0.1'
	6 -11 сар	эм, эр	567	105	56.7	11	3'	130'	15'	0.6-0.7	0.6*	5.5'	3.0'	0.5'
Бага насны хүүхэд	1-3 Нас	эм	500	460	80	7	3	90	20	0.7-1.0	1.2*	20'	17.0'	0.5'
		эр	500	460	80	7	3	90	20	0.7-1.0	1.2*	20'	17.0'	0.5*
Сургуулийн өмнөх ба сургуулийн насны хүүхэд	4-6 Нас	эм	800	500	120	10	5	90	20	1.0-1.5	1.5*	20-30'	22.0'	1.0'
		эр	800	500	120	10	5	90	20	1.0-1.5	1.5*	20-30'	22.0'	1.0'
Сургуулийн насны хүүхэд, есвөр үе	7-10 Нас	эм	800	500	170	8	8	90	30	1.0-2.0	1.5'	20-30'	34.0'	1.0'
		эр	800	500	170	8	8	90	30	1.0-2.0	1.5'	20-30'	34.0'	1.0*
	11-14 Нас	эм	1200	1250	320	8	8	120	39	1.5-2.5	1.9'	25-30'	34.0'	2.0'
		эр	1200	1250	420	8	8	120	39	1.5-2.5	1.9'	25-30'	34.0'	2.0'

Бараа нийлү ү лэх тендерийн жишиг баримт бичиг

	15 18 нас	эм	1300	1250	320.	15	9	150	39	15-3.0	2.3~	25-30'	43.0'	3.0'
		эр	1300	1250	420	11	11	150	39	1.5-3.0	2.3'	25-30'	43.0'	3.0'
Насанд хүрэгсэд	19-24 Нас	эм	1000	700	320	18	8	150	39	1.5-3.0	2.3*	25-3SO	45.0'	4.0'
		эр	1000	700	420	8	11	150	39	1.5-3.0	2.3*	25-35'	45.0'	4.0*
	25-50 Нас	эм	1000	700	320	18	8	150	39	1.5-3.0	2.3'	25-35'	45.0'	4.0*
		эр	1000	700	420	8	11	150	39	1.5-3.0	2.3'	25-35'	45.0'	4.0'
	51 ба түүнээс дээш нас	эм	1200	700	320	18	8	150	39	1.5-3.0	2.3'	25-35'	45.0'	4.0'
		эр	1200	700	420	8	11	150	39	1.5-3.0	2.3'	25-35'	45.0'	4.0'
Жишсэн дундаж хүн	20-39 Нас	эр	1000	700	400	8	11	150	39	1.5-3.0	2.3'	25-35'	45.0*	4.0'
Жирэмсэн эмэгтэйчүүд	Жирэмсний тээлтийн 3 сар		1000	700	320	18	Ө	150	39	1.5-3.0	2.0'	-	45.0'	-
	Жирэмсний тээлтийн 4-9 сар		1200	700	350	27	11	220	60	1.5-3.0	2.3*	-	50.0'	-
0-12 сартай хөхүүл хүүхэдтэй эх			1200	700	310	15	12	290	70	1.3-3.0	2.6'	-	50.0'	-

Тайлбар:

- энэ нь "Зохистой хэрэглээ" - ээр тогтоогдсон хэрэгцээ.
- Бусад нь "зөвлөмж хэмжээ"-гээр тогтоогдсон хэрэгцээ
  - энэ нь 100 г хөхний сүүнд агуулагдах бодис/удын хэмжээ болон монгол эхийн сүүний гарцад тулгуурлан "зохистой хэрэглээ"-гээр тогтоогдсон хэрэгцээ

Эрүүл мэндийн сайдын 2008 оны 257 тоот тушаалын нэгдүгээр хавсралт

Хоол хүнсээр авбал зохих илчлэг, үндсэн шимт бодис, эслэгийн хоногийн хэрэгцээ

Хүн амын Бүлэг	Насны бүлэг	Хүйс	Илчлэгийн хэрэгцээ (ккал)	Уураг (гр)	Үүнээс		Өөх (гр)	Үүнээс		Нүүрс ус (гр)	Үүнээс		Эслэг (гр)
					Амьтны (гр)	Ургамлын (ro)		Амьтны (ro)	Ургамлын (ro)		Нийлмэл (гр)	Энгийн (гр)	
Нялхас	0-5сар	эм, эр	470'	11.0'	11.0	0	26.0	26.0	0	47.0'	0	47.0	
	6-11 сар	эм, эр	940	11.0"	9.0	2.0	31.0	25.0	6.0	96.0 В	51.0	45.0	
Бага насны Хүүхэд	1-3 Нас	эм	1200	45.0	27.0	18.0	33.0	13.0	20.0	180.0	150.0	30.0	
		эр	1260	47.0	28.0	19.0	35.0	14.0	21.0	189.0	158.0	31.0	
Сургуулийн өмнөх ба сургуулийн Насны Хүүхэд	4-6 Нас	эм	1600	60.0	36.0	24.0	44.0	18.0	26.0	240.0	200.0	40.0	
		эр	1700	64.0	38.0	26.0	47.0	19.0	28.0	255.0	213.0	42.0	
Сургуулийн Насны Хүүхэд Болон өсвөр үе	7-10 Нас	эм	1800	67.0	40.0	27.0	50.0	20.0	30.0	270.0	225.0	45.0	
		эр	2170	81.0	49.0	32.0	60.0	24.0	36.0	325.0	271.0	54.0	
	11-14 Нас	эм	1850	69.0	41.0	28.0	51.0	20.0	31.0	277.0	231.0	46.0	
		эр	2400	90.0	54.0	36.0	67.0	27.0	40.0	360.0	300.0	60.0	
	15-18 Нас	эм	2180	82.0	49.0	33.0	60.0	24.0	36.0	327.0	273.0	54.0	
		эр	2630	98.0	59.0	39.0	73.0	29.0	44.0	394.0	329.0	65.0	
19-24 Нас	эм	2040	76.0	46.0	30.0	57.0	23.0	34.0	306.0	255.0	51.0	20.0'	
	эр	2590	97.0	58.0	39.0	72.0	29.0	43.0	389.0	324.0	65.0	26.0'	

Бараа нийлү ү лэх тендерийн жишиг баримт бичиг

Насанд Хүрэгсэд	25-50 Нас	эм	1960	73.0	44.0	29.0	54.0	22.0	32.0	294.0	245.0	49.0	20.0'
		эр	2480	93.0	56.0	37.0	68.0	27.0	41.0	372.0	310.0	62.0	25.0'
	51 ба түүнээс дээш нас	эм	1800	67.0	40.0	27.0	50.0	20.0	30.0	270.0	225.0	45.0	18.0'
		эр	2030	76.0	46.0	30.0	56.0	22.0	34.0	304.0	253.0	51.0	20.0'
Жишсэн дундаж хүн	20-39 Нас	эр	2500	94.0	56.0	38.0	69.0	28.0	41.0	375.0	312.0	63.0	25.0'
Жирэмсэн эмэгтэйчүү Д	Жирэмсний тээлтийн 3 сартай		2040	76.0	46.0	30.0	57.0	23.0	34.0	306.0	255.0	51.0	20.0'
	Жирэмсний тээлтийн 4-9 сартай		2340	88.0	53.0	35.0	65.0	26.0	39.0	351.0	293.0	58.0	23.0'
0-12 сартай хөхүүл хүүхэдтэй эх			2540	95.0	57.0	38.0	70.0	28.0	42.0	381.0	318.0	63.0	25.0'

Тайлбар:

Уураг, өөх тос, нүүрс усны хоногийн хэрэгцээг "аюулгүйн хэмжээ" буюу бие махбодийн хэрэгцээний дээд хяагаараар тогтоов. Үүний дотор:

а -Монгол эхийн төрсний дараах эхний 6 сарын хөхний сүүний хоногийн гарц (750 мл) болон түүний илчлэг, уураг, тос, нүүрс усны агууламжийг,

в -Монгол эхийн төрсний дараах 7-12 сарын хөхний сүүний хоногийн гарц (718 мл), түүний тос, нүүрс усны агууламж, мөн энэ насны хүүхдийн нэмэгдэл хоолоор авах тос (5.7гр), нүүрс ус (51гр)-ний хэмжээг,

с - энэ насны эрүүл хүүхдийн дундаж жин нь 9 кг бөгөөд хүүхдийн биеийн 1 кг жин тутамд 105 ккал илчлэг, 1.2 гр уураг шаардагдахыг тус тус үндэслэн тогтоосон болно.

- Эдгээр нь "Зохистой хэрэглээ" - ээр тогтоогдсон хэрэгцээ. Шим тэжээлт бодисуудын "Зохистой хэрэглээ" гэдэг нь тухайн бодисын дутал илрээгүй харьцангуй эрүүл хүн амын хоногийн дундаж хэрэглээнд үндэслэн тогтоогдсон болно.

**Эрүүл мэндийн сайдын 2008 оны 257 тоот
тушаалын тавдугаар хавсралт**

Жишсэн дундаж хүний илчлэгийн хоногийн хэрэгцээг хангах хүнсний бүтээгдэхүүний жишиг хэмжээ (зуны улиралд)

Д/	дХүнсний бүтээгдэхүүний нэр	Хоногт хэрэглэх хэмжээ (гр эсвэл мл)	Шимт бодисууд (гр)							Илчлэг (ккал)
			Уураг	Үүнээс		Тос	Үүнээс		Нүүрс ус	
				амьтны	ургамлын		амьтны	ургамлын		
1	Мах, махан бүтээгдэхүүн	150	28	28	0	19	19	0	0	281
2	Сүү	200	10	10	0	9	9	0	10	160
3	Тараг, аарц	295	8	8	0	9	9	0	12	166
4	Гурил	100	9	0	9	1	0	1	70	325
5	Гурилан бүтээгдэхүүн	220	12	0	12	2	0	2	95	452
6	Будаа	78	9	0	9	0	0	0	57	269
7	Сахар, чихрийн зүйл	23	0	0	0	0	0	0	23	92
8	Төмс	140	3	0	3	0	0	0	28	123
9	Хүнсний ногоо	200	2	0	2	0	0	0	5	28
10	Буурцагт ургамал (вандуй, шош)	90	17	0	17	2	0	2	45	265
11	Жимс	180	1	0	1	0	0	0	20	84
12	Өндөг	19	2	2	0	2	2	0	0	30
13	Ургамлын тос	25	0	0	0	25	0	25	0	225
Бүгд		1720	101	48	53	69	39	30	365	2500
Үндсэн шимт бодисын илчлэг			404	192	212	621	351	270	1460	

Бараа нийлү ү лэх тендерийн жишиг баримт бичиг

Үндсэн шимт бодисын илчлэгийн 16 нийт илчлэгт эзлэх хэвь				25			59	
--	--	--	--	----	--	--	----	--

Тайлбар:

- Илчлэгийн хэрэгцээг хангах хүнсний бүтээгдэхүүний жишиг хэмжээг харьцангуй эрүүл монгол хүний хүнсний бүтээгдэхүүний хоногийн дундаж хэрэглээн дээр үндэслэн тогтоов.
- Зөвлөмж болгож буй Жишсэн дундаж хүний илчлэгийн хоногийн хэрэгцээ нь НҮБ-ын ХХААБ/ ДЭМБ -ын 2002 онд баталсан "Хүний илчлэгийн хэрэгцээ" /2550 ккал/-тэй дүйцэж байгаа болно.
- Илчлэг, шимт бодисын хэрэгцээг тооцоход мах, махан бүтээгдэхүүнийг үхрийн 1-р мах; гурилыг улаан буудайн 1-р гурил; гурилан бүтээгдэхүүнийг хөх тарианы талх; сүү, сүүн бүтээгдэхүүнийг 3.2 хувийн тослогтой үнээний сүү; төрөл бүрийн будааг цагаан будаа; сахар, чихрийн зүйлийг элсэн чихэр; хүнсний ногоог байцаа; жимс, жимсгэнийг алимаар тус тус төлөөлүүлэн авсан болно.

**Эрүүл мэндийн сайдын 2008 оны
257 тоот тушаалын дөрөвдүгээр
хавсралт**

**Жишсэн дундаж хүний илчлэгийн хоногийн хэрэгцээг хангах хүнсний бүтээгдэхүүний жишиг хэмжээ
(сэрүүний улиралд)**

Д/д	Хүнсний бүтээгдэхүүний нэр	Хоногт хэрэглэх хэмжээ (гр эсвэл мл)	Шимт бодисууд (гр)						Илчлэг (ккал)	
			Уураг	Үүнээс		Тос	Үүнээс			Нүүрс ус
				амьтны	ургамлын		амьтны	ургамлын		
1	Маж, махан бүтээгдэхүүн	200	38	38	0	25	25	0	0	374
2	Сүү	150	7	7	0	7	7	0	7	120
3	Тараг, аарц	200	6	6	0	6	6	0	8	113
4	Гурил	100	9	0	9	1	0	1	70	325
5	Гурилан бүтээгдэхүүн	220	12	0	12	2	0	2	95	452
6	Төрөл бүрийн будаа	78	9	0	9	0	0	0	57	269
7	Сахар, чихрийн зүйл	23	0	0	0	0	0	0	23	92
8	Төмс	140	3	0	3	0	0	0	28	123
9	Хүнсний ногоо	200	2	0	2	0	0	0	5	28
10	Буурцагт ургамал (вандуй, шош)	90	17	0	17	2	0	2	45	265
11	Жимс	180	1	0	1	0	0	0	20	84
13	Ургамлын тос	25	0	0	0	25	0	25	0	225
Бүгд		1625	106	53	53	70	40	30	358	2500
Үндсэн шимт бодисын илчлэг			424	212	212	630	360	270	1432	
Үндсэн шимт бодисын илчлэгийн нийт илчлэгт эзлэх хэвь			17			25			58	

Тайлбар:

- Илчлэгийн хэрэгцээг хангах хүнсний бүтээгдэхүүний жишиг хэмжээг харьцангуй эрүүл монгол хүний хүнсний бүтээгдэхүүний хоногийн дундаж хэрэглээн дээр үндэслэн тогтоов.
- Зөвлөмж болгож буй Жишсэн дундаж хүний илчлэгийн хоногийн хэрэгцээ нь НҮБ-ын ХХААБ/ ДЭМБ -ын 2002 онд баталсан "Хүний илчлэгийн хэрэгцээ" /2550 ккал/-тэй дүйцэж байгаа болно.
- Илчлэг, шимт бодисын хэрэгцээг тооцоход мах, махан бүтээгдэхүүнийг үхрийн 1-р мах; гурилыг улаан буудайн 1-р гурил; гурилан бүтээгдэхүүнийг хөх тарианы талх; сүү, сүүн бүтээгдэхүүнийг 3.2 хувийн тослогтой үнээний сүү; төрөл бүрийн будааг цагаан будаа; сахар, чихрийн зүйлийг элсэн чихэр; хүнсний ногоог байцаа; жимс, жимсгэнийг алимаар тус тус төлөөлүүлэн авсан болно.

Эрүүл мэндийн сайдын 2008 оны 257 дугаар тушаалын
зургадугаар хавсралт

Орлуулан хэрэглэх хүнсний бүтээгдэхүүний жагсаалт

Д/д	Хүнсний бүтээгдэхүүний нэр	Хэмжээ (Ф)	Шимт бодис (гр)			Өдрийн хоолонд хийх зохицуулалт* (гр) нэмэх / +/, хасах / - /
			Уураг	Өөх тос	Нүүрс ус	
1.1	Махыг орлуулах нь: (монгол үхрийн мах)	100	20.4	2.15	-	
1.1.1	Үхрийн элэг	100.0	19.4	3.24	-	
1.1.2	Үхрийн зүрх	100.0	17.7	3.52	-	
1.1.3	Хонины элэг	100.0	19.1	3.84	-	
1.1.4	Үхрийн борц	30.0	21.6	4.6	-	
1.1.5	Голын загас	100.0	18.5	0.9	-	
1.1.6	Өндөг	150.0	19.0	17.2	1.6	Цөцгийн тос (72%) -18 гр Элсэн чихэр - 2 гр
1.1.7	Тахианы мах	100.0	20.6	3.1	-	
1.1.8	Монгол эээгий	25	20.0	2.3	-	
1.1.9	20% - ийн тослогтой ээдэм	120.0	20.4	10.8	1.6	Цөцгийн тос (72%) -10 гр Элсэн чихэр - 2 гр
1.1.10	Монгол үнээний сүү	600.0	19.8	21.0	28.8	Цөцгийн тос (72%) -22 гр Элсэн чихэр - 29 гр
1.1.11	Монгол бяслаг	50.0	20.7	17.3	10.6	Цөцгийн тос (72%) -18 гр Элсэн чихэр - 10 гр
1.2	Өндөгийг орлуулах нь: (48 гр хальсгүй, 1 ширхэг өндөг)	48.0	5.5	5.2	0.2	
1.2.1	Хуурай өндөг	12.5	0.7	0	0	Ургамлын тос +5 Гр
1.2.2	Хонины 1-р мах	40.0	6.52	5.12	0	
1.2.3	Үхрийн 2-р мах	30.0	6.35	2.1	0	Ургамлын тос +3 Гр
1.2.4	20% - ийн тослогтой ээдэм	50.0	8.35	4.5	0.65	
1.2.5	Ингэний хоормог	100.0	3.4	5.04	2.5	Элсэн чихэр - 2 Гр
1.2.6	Монгол үнээний сүү	100.0	4.85	4.6	4.75	Элсэн чихэр - 5 Гр
1.2.7	Монгол бяслаг	15.0	6.21	5.19	3.18	Элсэн чихэр - 3 Гр
2.1	Сүүг орлуулах нь: (3.5% - ийн тослогтой үнээний сүү)	100.0	3.3	3.5	4.8	
2.1.1	Монгол бяслаг	10.0	4.1	3.5	2.1	Зөгийн бал + 4 Гр
2.1.2	Аарц	15.0	3.6	2.6	0.3	Зөгийн бал + 2 Гр
2.1.3	Өтгөрүүлсэн сүү	45.0	3.2	3.8	25.2	Элсэн чихэр - 20 Гр
2.1.4	3.5% - ийн тослогтой тараг	100.0	3.3	3.5	4.0	
2.1.5	Хуурай сүү	14.0	3.6	3.5	5.3	

Бараа нийлү ү лэх тендерийн жишиг баримт бичиг

2.1.6	20%- ийн тослогтой ээдэм	20.0	3.3	1.8	1.3	Зөгийн бал гр	+ 4
2.2	72%- ийн тослогтой цөцгийн тосыг орлуулах нь:	100.0	0.6	82.5	0.9		
2.2.1	Шар тос	85.0	0	79.5	0		
2.2.2	Цагаан тос	240.0	4.8	78.9	7.2	Элсэн чихэр гр	- 6
2.2.3	Ургамлын тос	80.0	0	79.9	0		
3.1	Талхыг орлуулах нь: (Улаан буудайн 1-р гурилын талх)	100.0	7.6	0.9	49.7		
3.1.1	Улаан буудайн нарийн гоймон	100.0	7.4	0.6	84.3	Элсэн чихэр гр	- 35
3.1.2	Төрөл бүрийн бүдүүн гоймон	75.0	7.8	0.7	56.4	Элсэн чихэр гр	- 7
3.1.3	Хүүхдийн будаа	70.0	7.7	0.4	54.1	Элсэн чихэр гр	- 5
3.1.4	Цайны жигнэмэг	200.0	6.8	20.8	71.8	Цөцгийн тос (72%) гр Элсэн чихэр 22 гр	- 24 -
3.1.5	Төрөл бүрийн хөөмөл боов (гарихан боовны найрлага)	60.0	7.4	6.7	24.2	Цөцгийн тос (72%) гр Зөгийн бал 33 гр	- 7 +
3.1.6	Монгол боорцог	85.0	7.6	6.9	62.8	Цөцгийн тос (72%) гр Элсэн чихэр 13 гр	- 7 -
3.1.7	Арвайн гурил	70.0	7.7	4.06	47.8		
3.1.8	Улаан буудайн 1-р гурил	80.0	7.4	0.8	55.7	Элсэн чихэр гр	- 6
3.1.9	Цагаан еэвэн	100.0	6.5	6.06	48.5	Цөцгийн тос (72%) гр	- 6
3.1.10	Орос хөх тарианы талх	100.0	5.6	1.1	43.3	Зөгийн бал гр	+ 8
3.1.11	Вареньтай блинчик	100.0	6.6	1.1	55.6	Элсэн чихэр гр	- 6
3.1.12	Нарийн боов (сүүтэй корчик)	150.0	7.1	13.6	76.2	Цөцгийн тос (72%) гр Элсэн чихэр 26 гр	-15 -
3.2	Цагаан будааг орлуулах нь:	100.0	11.3	0.7	73.3		
3.2.1	Шар будаа	100.0	12.0	2.9	69.3	Зөгийн бал гр	+ 5
3.2.2	Эрдэнэ шиш	100.0	12.6	1.2	69.1	Зөгийн бал гр	+ 5
3.2.3	Хүүхдийн будаа	100,0	11.0	0.6	77.3	Элсэн чихэр гр	- 4
3.2.4	Гурвалжин будаа	100,0	9.5	1.9	72.2		
3.2.5	Хөц будаа	100,0	9.3	1.1	73.7		
4	Төмсийг орлуулах нь:	100.0	2.0	0.1	19.7		
4.1	Шар лууван	200.0	2.0	0	9.2	Зөгийн бал гр	+ 14
4.2	Шар манжин	200.0	1.8	0	8.6	Зөгийн бал гр	+ 15
4.3	Хүрэн манжин	120,0	2.0	0	12.7	Зөгийн бал	+9гр
4.4	Хулуу	200.0	2.0	0	19.2		
4.5	Улаан лууван (редиск)	230.0	1.8	0	18.9		
4.6	Байцаа	175.0	2.0	0	4.1	Зөгийн бал гр	+ 21
5	Алимыг орлуулах нь:	100.0	0.4	0	11.3		
5.1	Хатаасан алим	20.0	0.5	0	13.1		
5.2	Чангаанз	15.0	0.5	0	10.3		

Бараа нийлү ү лэх тендерийн жишиг баримт бичиг

5.3	Үзэм	25.0	0.5	0	17.7	Элсэн чихэр Гр	- 6
5.4	Чавга	50.0	0.4	0	4.9	Зөгийн бал Гр	+ 8
5.5	Үхрийн нүд	45.0	0.5	0	3.6	Зөгийн бал Гр	+ 10
5.6	Хатаасан нохойн хошуу	10.0	0.4	0	6.0	Зөгийн бал Гр	+ 7

Тайлбар:

Хүснэгтийн сүүлчийн багана болох "Өдрийн хоолонд хийх зохицуулалт* -д заасан тухайн хүнсний бүтээгдэхүүнийг хоногт хэрэглэх нийт жишиг хэмжээнээс хасах, эсвэл нэмэх байдлаар зохицуулалт хийж хэрэглэнэ.

Тухайлбал: 100 гр монгол үхрийн мах /дэс дугаар 1.1 /-ыг 150 гр өндөг /дэс дугаар 1.1.6/- өөр орлуулан хэрэглэх бол хоногт хэрэглэх цэцгийн тосноос 18 гр, сахар чихрийн зүйлээс 2 граммыг тус тус дутуу хэрэглэнэ гэж ойлгоно.

Энэ зохицуулалт нь хоол хүнсээр авах илчлэг, шимт бодисуудын зохистой харьцааг хадгалахад чиглэгдэнэ.

III БҮЛЭГ. ТЕХНИКИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ, ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА

Техникийн тодорхойлолт бэлтгэх санамж

[Захиалагч болон үнэлгээний хороо нь ажил гүйцэтгүүлэх тендер шалгаруулалтын хувьд захиалагчийн зураг төсөл (техникийн болон ажлын зураг, өртгийн төсөө), ажлын хуваарь, тоног төхөөрөмж нийлүүлж, суурилуулан, уг барилга байгууламжийг ашиглалтад бэлэн болгохтой холбоотой ажил, бараа, үйлчилгээнд тавигдах шаардлага, техникийн тодорхойлолтыг боловсруулахад энэхүү санамжийг ашиглана.

Техникийн тодорхойлолтын зорилго нь захиалагчид шаардлагатай ажил болон тухайн ажлыг гүйцэтгэхэд шаардагдах бараа, үйлчилгээг нарийвчлан тодорхойлоход оршино. Уг санамж нь хэм хэмжээ тогтоохгүй ба захиалагчаас батлах тендерийн баримт бичгийн хэсэг болохгүй.

- Ойлгомжтой сайтар бэлтгэсэн техникийн тодорхойлолт нь захиалагчийн тавьсан шаардлагад нийцсэн, бодитой бөгөөд өрсөлдөх чадвартай тендер бэлтгэхэд тендерт оролцогчдод зайлшгүй чухал нөхцөл болно.*
- Техникийн тодорхойлолтыг бэлтгэхэд өрсөлдөөнийг өрнүүлэх зарчмыг баримтлах ёстой бөгөөд худалдан авах бараа, ажил, үйлчилгээний шаардагдах стандартын талаар тодорхой тусгана. Эдгээрийг хангасан нөхцөлд худалдан авах ажиллагааны хэмнэлттэй, үр ашигтай, шударга байх зорилго хэрэгжиж, тендерүүдийн шаардлагад нийцэх байдал баталгаажиж, тендерийн үнэлгээ зөв хийгдэнэ.*
- Техникийн тодорхойлолт боловсруулахдаа батлагдсан төсөвт багтаан эрчим хүч, байгалийн нөөцийн хэмнэлттэй, эдийн засгийн үр ашигтай хэрэглээний тогтвортой байдлыг хангах, байгаль орчин, хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөгүй, хүлэмжийн хийн ялгарал болон хаягдал багатай, уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох, ногоон орчныг бүрдүүлэхэд чиглэсэн байх үзүүлэлтийг тусгаж өгнө.*
- Тендерийн баримт бичигт зааснаас бусад тохиолдолд бүх бараа, материал нь шинэ, ашиглагдаагүй, сүүлийн үеийн технологи зэргийг хангасан байх нөхцөлийг шаардана.*
- Техникийн тодорхойлолтын шалгуур үзүүлэлтүүд нь хязгаарласан шинжтэй байж болохгүй. Барааны тэмдэг, нэр, хэлбэр маяг, төрөл, гарал үүсэл, үйлдвэрлэлийн арга, үйлдвэрлэгч буюу нийлүүлэгчийг тухайлан заасан шаардлага, нөхцөлийг заах шаардлагатай бол түүний ард “эсхүл түүнтэй дүйцэх” гэсэн тодотгол хэрэглэнэ.*
- Бараа материалын техникийн тодорхойлолтод аль болох олон улсын хэмжээнд хүлээн зөвшөөрөгдсөн стандартыг хэрэглэх шаардлагатай. Хэрэв Монгол Улсын үндэсний стандарт, эсхүл тухайлсан өөр стандартыг хэрэглэсэн тохиолдолд бараа материал, шинж чанар нь энэ стандартад дүйцэх буюу түүнээс илүү бол хүлээн зөвшөөрнө гэж техникийн тодорхойлолтод заах хэрэгтэй.*
- Ажил гүйцэтгэх тендер шалгаруулалтын хувьд санал болгох бараа нь аль ч улсын гарал үүсэлтэй байж болно.*

Зураг төсөл, загвар зураг

Ажил гүйцэтгүүлэх тендер шалгаруулалтад ажлын зураг, өртгийн төсвийг хавсаргана. Ажлын зураг, өртгийн төсвийг тухайн салбарын дүрэм, журмыг үндэслэн боловсруулж холбогдох зардлын хувь хэмжээг нарийвчлан заасан байна.

Шалгалт, туршилт

Захиалагч тендерт оролцогчоос тоног төхөөрөмжийн угсралт, суурилуулалт, туршилт тохируулгатай холбоотой зааварчилгаа, мэдээлэл ирүүлэхийг шаардаж болно.

Тоног төхөөрөмжийн угсралт, суурилуулалт, туршилт тохируулгыг хэрхэн шалгах, турших тухай тодорхой заана.

Үе шатны ажлын хуваарь

Ажлын гүйцэтгэлийг хянаж шалгахад үе шатны ажлын хуваарийг ашиглана.]

[Үнэлгээний хороо худалдан авах ажиллагааны цахим систем /www.tender.gov.mn/-д нийтэлсэн нэг маягийн загвар зураг, техникийн тодорхойлолтын жишиг нөхцөл, стандартыг баримтлан тендерийн баримт бичгийг боловсруулна.]

IV БҮЛЭГ. ТЕНДЕРИЙН ҮНЭЛГЭЭНД ХАРГАЛЗАХ НЭМЭЛТ ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Захиалагч тендерийн үнэлгээнд харгалзах шалгуур үзүүлэлтийг үлдээж бусад шалгуур үзүүлэлтийг хасна.

Энэ бүлэг нь ТШЗ-ны зүйл бөгөөд захиалагч ТӨХ-д тусгайлан зөвшөөрсөн бол тендерийн үнэлгээ хийхэд тендерийн маягтад тусгасан үнийн саналаас гадна ТШЗ-ны 34.1.6-д заасан нэг буюу хэд хэдэн хүчин зүйлийг мөнгөөр илэрхийлэн, тендерийн үнийг хийсвэрээр нэмэгдүүлэх замаар тендерийн харьцуулах үнийг тодорхойлон үнэлгээ хийх зорилгоор ашиглана.

Захиалагч энэ хэсэгт зааснаас өөр бусад аливаа шалгуур үзүүлэлт, аргачлалыг үнэлгээнд харгалзахгүй.

1. Ажил гүйцэтгэх хуваарь: [“Ашиглана” эсхүл “Ашиглахгүй” гэж бичих**]**

Хэрэв “ашиглах” бол: Тухайн тендер шалгаруулалтад холбогдох гэрээний дагуу үе шатны ажлын хуваарьт заасан зөвшөөрөгдөх хугацааны хооронд (ажил гүйцэтгэж эхлэх хамгийн эхний өдрөөс хойш ажил гүйцэтгэж дуусах хамгийн сүүлчийн өдрийг оролцуулан) гүйцэтгэх шаардлагатай. Үе шатны ажлын хуваарьт заасан хугацаанаас өмнө гүйцэтгэх санал ирүүлсэн тендерт урамшуулал буюу үнэлгээнд бусад тендерээс давуу нөхцөл байдал олгохгүй.

Захиалагч уг шалгуур үзүүлэлтийг үнэлгээнд ашиглахаар тусгайлан зөвшөөрсөн тохиолдолд үе шатны ажлын хуваарьт зааснаас хоцорч нийлүүлэхээр санал болгосон тендерээс татгалзахгүй ба үнэлгээнд харгалзах зорилгоор хоцорсон хоног тутамд [**хувь бичих**]-иар тооцож тендерийн үнэ дээр нэмнэ.

Ажлыг үе шатны ажлын хуваарьт зааснаас [**тоо бичих**]-аас илүү [**“сар”, “өдөр” гэдэг үгнээс сонгож бичих**] хоцроож гүйцэтгэхээр санал болгосон тендерээс татгалзана. Харин ТӨХ-д тусгайлан зөвшөөрөөгүй тохиолдолд захиалагчийн тогтоосон хугацаанаас хойш гүйцэтгэхээр санал болгосон тендерийг шаардлагад нийцээгүй гэж үзнэ.

2. Тендерт санал болгосон ажил болон болон тухайн ажлыг гүйцэтгэхэд шаардагдах бараа нийлүүлэх тендер шалгаруулалтын үед шаардагдах урсгал зардал, үйл ажиллагааны баталгаа болон үр ашигтай байдал: [“Ашиглана” эсхүл “Ашиглахгүй” гэж бичих**]**

Хэрэв “ашиглах” бол тендерт санал болгосон ажлын [**тоо бичих**] [**“сар”, “өдөр”, “жил” гэдэг үгнээс сонгож бичих**] хугацаанд шаардагдах урсгал зардлын хэмжээг тооцоолж ашиглалтын нийт хугацаанд шаардагдах нэмэлт зардлын дүнг үнэлгээний зорилгоор тендерийн нийт үнэ дээр нэмж үнэлнэ.

Мөн тендерийн дагуу санал болгосон ажлын үр ашгийн байдлыг үнэлгээний зорилгоор тендерийн нийт үнэ дээр нэмж үнэлж болно.

3. Тендерт санал болгосон ажлыг хүлээлгэж өгсөний дараах үйлчилгээг үзүүлэх боломж: [“Ашиглана” эсхүл “Ашиглахгүй” гэж бичих.**]**

Хэрэв “ашиглах” бол урсгал засвар хийх болон үндсэн/шаардлагатай бараа материалаар хангахын тулд захиалагчид шаардагдах зардлыг тусад нь үнэлж ирүүлсэн бол түүнийг үнэлгээний зорилгоор тендерийн нийт үнэ дээр нэмж үнэлнэ.

4. Тусгайлсан нэмэлт шалгуур

Хуулийн 28.4 дэх хэсэгт заасныг үндэслэн энэхүү тендерийн үнэлгээнд ашиглах нэмэлт шалгуур үзүүлэлт болон түүний аргачлалыг энэ хэсэгт оруулж болно.

[Тухайлбал, эрчим хүч, байгалийн нөөцийн хэмнэлттэй, эдийн засгийн үр ашигтай хэрэглээний тогтвортой байдлыг хангах, байгаль орчин, хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөгүй, хүлэмжийн хийн ялгарал болон хаягдал багатай, уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох, ногоон орчныг бүрдүүлэхэд чиглэсэн ажил гүйцэтгэх тендерийн харьцуулах үнийг хэрхэн тодорхойлох шалгуур үзүүлэлтийг энд бич.

Тогтвортой худалдан авах ажиллагааны шалгуур үзүүлэлтийн талаар Төрийн тогтвортой худалдан авах ажиллагааны гарын авлага (МУСЯ, НҮББОХ, 2018)-аас танилцах боломжтой.]

V БҮЛЭГ. ТЕНДЕРИЙН ЖИШИГ МАЯГТУУД

Маягт 1	Тендер илгээх маягт	1
Маягт 2	Тендерийн баталгаа (банкны)	2
Маягт 3	Тендерийн баталгаа (Засгийн газрын бондын болон Засгийн газраас зөвшөөрсөн үнэт цаас)	3
Маягт 4	Тендерт санал болгож байгаа хүний нөөцийн мэдээлэл	5
Маягт 5 .	Тендерт санал болгож байгаа үндсэн тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслийн мэдээлэл	5
Маягт 6	Ижил төстэй ажил гүйцэтгэсэн гэрээний мэдээлэл	5
Маягт 7	Хэрэгжүүлж байгаа, хэрэгжүүлэхээр эрх авсан гэрээний мэдээлэл	6
Маягт 8	Ижил төстэй гэрээний дэлгэрэнгүй мэдээлэл	6

[Захиалагч байгууллагын нэр]-д

Манай **[тендерт оролцогчийн нэр]** нь танай байгууллагаас зарласан **[тендер шалгаруулалтын нэр, дугаар]** тендер шалгаруулалтад **[үнийн хөнгөлөлт тооцоогүй тендерийн үнийг тоогоор болон үсгээр]** төгрөгөөр тендерийн баримт бичигт заасан хуваарийн дагуу ажил гүйцэтгэхээр, дор дурдсан нөхцөлийг баталж энэхүү тендер (цаашид “**тендер**” гэх)-ийг хүргүүлж байна. Үүнд:

1. Тендерийн баримт бичиг, түүнд заасан гэрээний нөхцөл (гэрээний ерөнхий нөхцөл, тусгай нөхцөл, гэрээний маягт)-тэй танилцаж, бүрэн хүлээн зөвшөөрч тендер шалгаруулалтад оролцсон.
2. Тендерт оролцогч, түүний түншлэлийн гишүүнтэй холбоотойгоор тендерийн баримт бичгийн тендер шалгаруулалтын зааварчилгааны 16.1-д заасан нөхцөл байдал үүсээгүй.
3. Тендертэй холбоотой нотлох баримт, мэдээллийг холбогдох этгээдээс гаргуулах эрхийг захиалагчид үүгээр олгож байна.
4. Тендерт үнийн хөнгөлөлт **[“санал болгоно” эсхүл “санал болгохгүй” гэж бич]. [Хэрэв үнийн хөнгөлөлт санал болгох бол түүнийг хэрхэн хэрэглэх нөхцөл, аргачлалыг бичих].**
5. Тендер нь тендерийн баримт бичигт заасны дагуу тендер нээснээс хойш **[30 ба түүнээс дээш хоногийн тоо]** хоногийн хугацаанд хүчинтэй байна.²
6. Тендерийн баримт бичгийн тендер шалгаруулалтын зааварчилгааны 6 дугаар зүйл, 12.4 болон 16.1-д заасныг зөрчсөн, эсхүл тендерт хуурамч баримт бичиг, мэдээллийг хүргүүлсэн бол уг тендерийг илт худал мэдээлэл бүхий тендер гэж тооцохыг хүлээн зөвшөөрч байна.
7. Тендерт санал болгосон ажил болон тухайн ажлыг гүйцэтгэхтэй холбоотой бараа, үйлчилгээ нь оюуны өмчийн зөрчилгүй, эрхийн болон биет байдлын доголдолгүй болохыг баталж байна.
8. Тендерийг холбогдох журмын дагуу бусад тендерт оролцогчдод ил болгохыг үүгээр зөвшөөрч, тендерийг нууцлах аливаа үүргээс захиалагчийг бүрэн чөлөөлж байна.

[Итгэмжлэлгүйгээр төлөөлөх эрх бүхий этгээд,

эсхүл түүнээс эрх олгогдсон этгээдийн нэр,

албан тушаал, гарын үсэг,

байгууллагын тамга, тэмдэг]:

Хаяг:

---

² Хэрэв тендер шалгаруулалт нь урьдчилсан худалдан авах ажиллагааны журмаар зохион байгуулагдах бол “5. Тендер нь тендерийн баримт бичигт зааснаар хугацаагүй хүчинтэй байна.” гэж сольж бичнэ үү.

Маягт 2 Тендерийн баталгаа (банкны)

Баталгаа хүлээн авагч: **[захиалагч байгууллагын нэр, хаягийг бичих]**

Огноо: **[баталгаа гаргасан огноог бичих]**

Дугаар: **[тендерийн баталгааны дугаар бичих]**

Баталгаа гаргагч: **[хэвлэмэл хуудсанд бичигдээгүй бол баталгаа гаргагч банкны нэр, хаягийг бичих]**

1. Баталгаа гаргагч нь **[тендерт оролцогчийн нэр]** (цаашид “тендерт оролцогч” гэх)-аас **[тендер шалгаруулалтын нэр, дугаар]** тендер шалгаруулалтад оролцож тендер (цаашид “тендер” гэх) хүргүүлэхтэй холбогдуулан баталгаа хүлээн авагчийн өмнө нийт **[мөнгөн дүн]**³-ийн³ төлбөрийн үүрэг хүлээх баталгаа гаргаж байна.
2. Энэхүү баталгааны дагуу төлбөр төлөх үүрэг дор дурдсан нөхцөлд үүснэ. Үүнд:
  - 2.1. Тендер нээсний дараа, тендерийн хүчинтэй байх хугацаа (сунгасан хугацааг оролцуулан цаашид “Тендер хүчинтэй байх хугацаа” гэх) дуусахаас өмнө тендерт оролцогч тухайн тендерээс бүхэлд нь эсхүл хэсэгчлэн татгалзсаныг бичгээр мэдэгдсэн;
  - 2.2. Тендерт оролцогч гэрээ байгуулах эрх авсан үед тендерийн баримт бичигт заасны дагуу:
    - 2.2.1. ТШЗ-ны 40 дүгээр зүйлд заасны дагуу гэрээнд гарын үсэг зурж баталгаажуулаагүй;
    - 2.2.2. гүйцэтгэлийн баталгааг ирүүлээгүй;
    - 2.2.3. тендерийн үнийн алдааны залруулгыг хүлээн зөвшөөрөөгүй, эсхүл зөвшөөрсөн эсэх тухай хариуг бичгээр ирүүлээгүй.
  - 2.3. Төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага тендерт оролцогчийн гаргасан гомдлыг бүхэлд нь үндэслэлгүй гэж шийдвэрлэсэн.
3. Дээр тодорхойлсон аль нэг нөхцөл үүссэнийг дурдаж төлбөр төлүүлэх тухай захиалагчийн анхны шаардлагыг хүлээн авсан даруйд баталгаа гаргагч төлбөрийг тус мэдэгдэлд заасан Монгол Улсын Сангийн яамны дансанд шилжүүлнэ. Баталгаа гаргагчаас төлөх шаардлагын хэмжээ нь 1-д заасан мөнгөн дүнгээс хэтрэхгүй ба 2.3-т заасан нөхцөл үүссэн тохиолдолд 20 сая хүртэл төгрөг эсхүл түүнтэй тэнцэх гадаад валютаас хэтрэхгүй байна.
4. Энэхүү баталгаа Тендер хүчинтэй байх хугацаанаас хойш 28 хоногийн хугацаанд хүчинтэй байна. Баталгаа гаргагч энэ хугацаанаас өмнө гэрээ байгуулсан тухай мэдэгдлийг хүлээн авсан тохиолдолд баталгааг хугацаанаас өмнө хүчингүй болгож болно.
5. Энэхүү баталгааны дагуу гаргах аливаа шаардлагыг баталгааны хүчинтэй хугацаанд багтааж баталгаа гаргагчид мэдэгдэнэ.
6. Энэхүү баталгааг дээр дурдсанаас бусад үндэслэлээр хүчингүй болгосонтой холбоотой хариуцлагыг баталгаа гаргагч хүлээнэ.

[Баталгаа гаргагч нь гадаадын этгээд бол тендерийн баталгааны дагуу хүргүүлэх шаардлагыг баталгаа гаргагчийн нэрийн өмнөөс хүлээн авах Монгол Улсад үүссэн байгуулагдсан банк, санхүүгийн байгууллага, бусад этгээдийг заана уу.]

[Банкны эрх бүхий албан тушаалтны нэр, гарын үсэг, байгууллагын тамга, тэмдэг]

---

³ Энэ дүн нь ТШЗ-ны 22.1-д заасантай ижил байна.

Маягт 3 Тендерийн баталгаа (Засгийн газрын бондын болон Засгийн газраас зөвшөөрсөн үнэт цаас)

Баталгаа хүлээн авагч: *[захиалагч байгууллагын нэр, хаягийг бичих]*

Огноо: *[баталгаа гаргасан огноог бичих]*

Дугаар: *[тендерийн баталгааны дугаар бичих]*

Баталгаа гаргагч: *[хэвлэмэл хуудсанд бичигдээгүй бол баталгаа гаргагч банкны нэр, хаягийг бичих]*

1. Баталгаа гаргагч нь *[тендерт оролцогчийн нэр]* (цаашид “тендерт оролцогч” гэх)-ийг *[тендер шалгаруулалтын нэр, дугаар]* тендер шалгаруулалтад оролцож тендер (цаашид “тендер” гэх) хүргүүлэхтэй холбогдуулан баталгаа хүлээн авагчийн өмнө нийт *[мөнгөн дүн]*⁴ төгрөг буюу түүнтэй тэнцэх гадаад валютын төлбөрийн үүрэг хүлээх баталгааг нийт *[мөнгөн дүн]* төгрөгийн нэрлэсэн үнэ бүхий *[Засгийн газрын бонд эсхүл үнэт цаасны нэр болон холбогдох бусад мэдээллийг бичих]* (цаашид “Үнэт цаас” гэх)-г⁵ үндэслэн гаргаж байна.
2. Энэхүү баталгааны дагуу Үнэт цаасыг шилжүүлэх үүрэг нь дор дурдсан нөхцөлд үүснэ. Үүнд:
  - 2.1. Тендер нээсний дараа, тендерийн хүчинтэй байх хугацаа (сунгасан хугацааг оролцуулан цаашид “Тендер хүчинтэй байх хугацаа” гэх) дуусахаас өмнө тендерт оролцогч тухайн тендерээс бүхэлд нь эсхүл хэсэгчлэн татгалзсаныг бичгээр мэдэгдсэн;
  - 2.2. Тендерт оролцогч гэрээ байгуулах эрх авсан үед тендерийн баримт бичигт заасны дагуу:
    - 2.2.1. гэрээг баталгаажуулж ирүүлээгүй;
    - 2.2.2. гүйцэтгэлийн баталгааг ирүүлээгүй;
    - 2.2.3. тендерийн үнийн алдааны залруулгыг хүлээн зөвшөөрөөгүй, эсхүл хүлээн зөвшөөрсөн эсэх тухай хариуг бичгээр ирүүлээгүй.
  - 2.3. Төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага тендерт оролцогчийн гаргасан гомдлыг бүхэлд нь үндэслэлгүй гэж шийдвэрлэсэн.
3. Дээр тодорхойлсон аль нэг нөхцөл үүссэнийг дурдаж Үнэт цаасыг шилжүүлэх тухай захиалагчийн анхны шаардлагыг хүлээн авсан даруйд баталгаа гаргагч Үнэт цаасыг Монгол Улсын Сангийн яамны нэр дээр шилжүүлнэ. Баталгаа гаргагчаас шилжүүлэх Үнэт цаасны нэрлэсэн үнийн дүн нь 1-д заасан мөнгөн дүнгээс хэтрэхгүй ба 2.3-т заасан нөхцөл үүссэн тохиолдолд 20 сая хүртэл төгрөг эсхүл түүнтэй тэнцэх гадаад валютаас хэтрэхгүй байна.
4. Энэхүү баталгаа Тендер хүчинтэй байх хугацаанаас хойш 28 хоногийн хугацаанд хүчинтэй байна. Баталгаа гаргагч энэ хугацаанаас өмнө гэрээ байгуулсан тухай мэдэгдлийг хүлээн авсан тохиолдолд баталгааг хугацаанаас өмнө хүчингүй болгож болно.
5. Энэхүү баталгааны дагуу гаргах аливаа шаардлагыг баталгааны хүчинтэй хугацаанд багтааж баталгаа гаргагчид мэдэгдэнэ.
6. Энэхүү баталгааг дээр дурдсанаас бусад үндэслэлээр хүчингүй болгосонтой холбоотой хариуцлагыг баталгаа гаргагч хүлээнэ.

⁴ Энэ дүн нь ТШЗ-ны 22.1-д заасантай ижил байна.

⁵ Засгийн газрын бонд болон үнэт цаасны эргэн төлөгдөх хугацаа нь тендер нээх өдрөөс хойш 3-аас доошгүй сарын дараа байна.

[Баталгаа гаргагч нь гадаадын этгээд бол тендерийн баталгааны дагуу хүргүүлэх шаардлагыг баталгаа гаргагчийн нэрийн өмнөөс хүлээн авах Монгол Улсад үүсгэн байгуулагдсан хуулийн этгээдийг заана уу.]

[Баталгаа гаргагчийн эрх бүхий албан тушаалтны нэр, гарын үсэг, байгууллагын тамга, тэмдэг]

Маягт 4 Тендерт санал болгож байгаа хүний нөөцийн мэдээлэл

Албан тушаал	Ажилтны нэр	Боловсрол, мэргэжлийн ур чадвар	Нийт ажлын туршлага, жилээр	Тухайн албан тушаалд ажилласан туршлага, жилээр

Маягт 5 Тендерт санал болгож байгаа үндсэн тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслийн мэдээлэл

Машин механизм, тоног төхөөрөмжийн нэр, зориулалт	Хүчин чадал	Тоо ширхэг	<i>["Өөрийн эзэмшил" эсхүл "түрээс" аль нэгийг бичих]</i>

Маягт 6 Ижил төстэй ажил гүйцэтгэсэн гэрээний мэдээлэл

Гэрээний нэр	Захиалагчийн нэр, хаяг, холбоо барих утас	Төсөвт өртөг	Хугацаа /эхэлсэн, дууссан/

Маягт 7 Хэрэгжүүлж байгаа, хэрэгжүүлэхээр эрх авсан гэрээний мэдээлэл

Гэрээний нэр	Захиалагчийн нэр, хаяг, холбоо барих утас	Төсөвт өртөг	Гэрээ эхэлсэн хугацаа	Хүлээгдэж буй гүйцэтгэлийн хувь, мөнгөн дүнгээр	Дуусах хугацаа

Маягт 8 Ижил төстэй гэрээний дэлгэрэнгүй мэдээлэл

Тендерт оролцогчийн нэр: *[түншлэлийн гишүүн тус бүр бүрэн дуусгавар болсон гэрээ тус бүрээр бөглөнө].*

1.	Захиалагчийн нэр
2.	Гэрээний нэр
3.	Гэрээний дугаар
4.	Гэрээ байгуулсан огноо
5.	Гэрээ дуусгавар болсон огноо
6.	Гэрээний дүн
7.	Гэрээ гүйцэтгэсэн хаяг, байршил
	Гэрээнд оролцсон байдал (нэгийг сонгох) ☐ Үндсэн нийлүүлэгч ☐ Түншлэлийн гишүүн ☐ Туслан гүйцэтгэгч

Маягт 9**Нууцалсан баримт бичиг, мэдээллийн жагсаалт**

	Нууцалсан баримт бичиг, мэдээлэл	Нууцалсан хууль зүйн үндэслэл
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

VI БҮЛЭГ. ГЭРЭЭНИЙ НӨХЦӨЛ

САНАМЖ

Захиалагч, түүнээс томилсон үнэлгээний хороо нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль (цаашид “хууль” гэх)-ийн дагуу тендер шалгаруулалт зохион байгуулж ажил гүйцэтгүүлэхэд энэхүү гэрээний загварыг боловсруулж ашиглана.

Гэрээний ерөнхий нөхцөл (цаашид “ГЕН” гэх) болон гэрээний тусгай нөхцөл (цаашид “ГТН” гэх), гэрээ баталгаажуулах маягт, түүнд заасан бусад баримт бичиг нь хоёр талын эрх, үүрэг, хариуцлагыг тодорхойлох баримт бичиг болно. Энэ гэрээ нь захиалагчаас ажил, түүнтэй холбогдох бараа нийлүүлэх, үйлчилгээг үзүүлэх харилцааг зохицуулсан жишиг заалтуудыг агуулна. Гэрээний нөхцөлийг боловсруулахад ГЕН-д өөрчлөлт оруулахгүй.

ГТН-ийг тухайн ажлыг гүйцэтгүүлэх нөхцөлд тохируулан ГЕН-ийн холбогдох зүйл, заалтыг тодруулах, түүнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах зорилгоор ашиглана. Гэрээний нөхцөлийг бэлтгэхэд дараахыг анхаарна:

1. ГЕН-ийн аль нэг зүйлд тодорхой мэдээллийг ГТН-д тусгахаар заасан бол холбогдох мэдээллийг ГТН-д заавал оруулна. ГЕН-ийн аль нэг зүйл, заалтыг тухайн ажлыг гүйцэтгэхэд хэрэглэхгүй бол энэ тухай ГТН-д тусгах;
2. Гэрээ баталгаажуулах маягтад шалгарсан тендер оролцогчийн мэдээлэл болон “хамгийн сайн” үнэлэгдсэн тендерийн мэдээллийг тусгах;
3. Гэрээний үнийг тендерийн үнэд залруулга болон хөнгөлөлтийг тооцох бол түүнийг тооцож, нэг валютад хөрвүүлсний дараах үнээр тогтоох;
4. Гүйцэтгэх ажил, дагалдах бараа, үйлчилгээний дэлгэрэнгүй тодорхойлолт, зураг зэргийг гэрээнд хавсаргах;
5. ГЕН, ГТН болон холбогдох хавсралтууд нь өөр хоорондоо зөрчилдөөнгүй байх;
6. Гэрээ баталгаажуулах маягтын хаалтан дотор бичсэн жишээ, зааврыг тендер шалгаруулалтын үр дүнд шалгарсан тендерийн нөхцөлд тохирох үг, өгүүлбэр, тоо хэмжээ зэргээр тусгана. Зарим жишээ нөхцөлийг зөвхөн санаа өгөх зорилгоор оруулсан ба тухайн гэрээний онцлогийг харгалзан захиалагч эцэслэнэ.
7. Гэрээний зүйл болон бусад хэсгийн гарчиг нь гэрээний нөхцөлийн утга агуулгыг тайлбарлах үндэслэл болохгүй.

ГЭРЭЭНИЙ НӨХЦӨЛ

ГАРЧИГ

ГЭРЭЭНИЙ ЕРӨНХИЙ НӨХЦӨЛ	3
НЭГ. ТОДОРХОЙЛОЛТ БА ТАЙЛБАР	3
Тодорхойлолт.....	3
Тайлбар	4
ХОЁР. ЗАХИАЛАГЧ.....	5
Захиалагчийн нийтлэг үүрэг	5
Захиалагчийн төлөөлөгч	5
Талбайд нэвтрэх зөвшөөрөл.....	5
ГУРАВ. ГҮЙЦЭТГЭГЧ	5
Гүйцэтгэгчийн нийтлэг үүрэг.....	5
Гүйцэтгэгчийн төлөөлөгч.....	6
Техникийн болон ажлын талбайн өгөгдөл	6
Ажлын талбайн харуул хамгаалалт	6
Хог, хаягдал ба нөхөн сэргээлт	6
Археологийн болон бусад олдвор	7
Аюулгүй байдал.....	7
ДӨРӨВ. АЖИЛ ГҮЙЦЭТГЭХ ХУГАЦАА, ЯВЦЫН ТАЙЛАН.....	7
Ажил эхлэх.....	7
Хугацаа сунгах.....	8
Ажлын явцын тайлан	8
ТАВ. ГЭРЭЭНИЙ ҮНЭ БА ТӨЛБӨРИЙН НӨХЦӨЛ	8
Гэрээний үнэ.....	8
Урьдчилгаа төлбөр	9
Төлбөрийн нөхцөл	9
ЗУРГАА. БАТАЛГАА БА БАТАЛГААТ ХУГАЦАА.....	9
Урьдчилгаа төлбөрийн баталгаа.....	9
Гүйцэтгэлийн баталгаа	9
Чанарын баталгаа.....	10
Баталгаат хугацаа.....	10
ДОЛОО. ЭРСДЭЛ БА ДААТГАЛ	10
Бусдад учруулсан хохирлыг арилгах	10
Захиалагчийн хүлээх эрсдэл.....	11
Даатгал	11
НАЙМ. ДОГОЛДОЛ, ДАЛД ДОГОЛДОЛ	11
Доголдлыг илрүүлэх, арилгах.....	11
Далд доголдол	12
Зураг төслийн доголдол	12
ЕС. ГЭРЭЭГ ЦУЦЛАХ.....	12
Захиалагч гэрээг цуцлах	12
Гүйцэтгэгч гэрээг цуцлах.....	13
Гэрээг цуцлах журам	13
Гэрээг цуцалсны дараах төлбөр	14
АРАВ. БУСАД ЗААЛТ	14

Мэдэгдэл	14
Төлөөлөгч өөрчлөгдөх	15
Ажилд өөрчлөлт, залруулга хийх нөхцөл.....	15
Гэнэтийн буюу давагдашгүй хүчний шинжтэй онцгой нөхцөл байдал.....	16
Оюуны өмчийн эрх зөрчих	16
Алданги.....	16
Маргаан шийдвэрлэх	17
ГЭРЭЭНИЙ ТУСГАЙ НӨХЦӨЛ	18
ГЭРЭЭ БАТАЛГААЖУУЛАХ МАЯГТ	19

ГЭРЭЭНИЙ ЕРӨНХИЙ НӨХЦӨЛ

НЭГ. ТОДОРХОЙЛОЛТ БА ТАЙЛБАР

Тодорхойлолт

- 1.1. Энэхүү гэрээнд хэрэглэсэн үг, хэллэг, илэрхийлэл ндор дурдсан утгыг агуулна:
  - 1.1.1. “Захиалагч” гэж Гэрээ баталгаажуулах маягтад нэрлэсэн этгээдийг;
  - 1.1.2. “Захиалагчийн төлөөлөгч” гэж Гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, гэрээг цуцлахаас бусад Гэрээтэй холбоотой бүх асуудлаар Гүйцэтгэгчтэй харилцах, хяналтыг хэрэгжүүлэх эрхтэй Захиалагчаас томилогдсон этгээдийг;
  - 1.1.3. “Гүйцэтгэгч” гэж гэрээ байгуулах эрх авсан бөгөөд Гэрээ баталгаажуулах маягтад нэрлэсэн этгээдийг;
  - 1.1.4. “Гүйцэтгэгчийн төлөөлөгч” гэж Гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, гэрээг цуцлахаас бусад Гэрээтэй холбоотой бүх асуудлаар Захиалагчтай харилцах эрхтэй Гүйцэтгэгчээс томилогдсон этгээдийг;
  - 1.1.5. “Талууд” гэж Захиалагч болон Гүйцэтгэгчийг хамтад нь нэрлэснийг;
  - 1.1.6. “Хууль” гэж Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийг;
  - 1.1.7. “Ажил” гэж ажлын даалгавар, техникийн тодорхойлолтод заасан ажлыг;
  - 1.1.8. “Ажлын талбай” гэж ажил гүйцэтгэж байгаа газрыг;
  - 1.1.9. “Баталгаат хугацаа” гэж гүйцэтгэсэн ажлыг ашиглах явцад ажилд илэрсэн доголдлыг Гүйцэтгэгч хариуцах хугацааг;
  - 1.1.10. “Гомдлын шаардлага гаргах хугацаа” гэж Захиалагчаас баталгаат хугацаанд илрүүлсэн доголдолтой холбогдуулж Гүйцэтгэгчид шаардлага гаргах хугацааг;
  - 1.1.11. “Гэнэтийн буюу давагдашгүй хүчний шинжтэй онцгой нөхцөл байдал” гэж талуудын хараа хяналтаас гадуур болсон, урьдчилан таамаглах боломжгүй, гэрээний үүргийг гүйцэтгэх боломжгүй болгох байгалийн гамшиг, Төрийн эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтны үйлдэл /эс үйлдэхүй/, гоц

халдварт, олон улсын хөл хориот өвчин, цар тахлын улмаас бүх нийтийн хорио цээр тогтоосон нөхцөл байдал бий болохыг ойлгоно.

Тайлбар

- 1.2. Гэрээг тайлбарлах, хэрэглэхэд дараах журмыг баримтална:
  - 1.2.1. Ганц тоогоор илэрхийлсэн үг нь олон тоон утгыг, олон тоогоор илэрхийлсэн үг нь ганц тоон утгыг илэрхийлж болно.
  - 1.2.2. Бүлэг болон зүйлийн гарчиг нь гэрээг системчлэх зорилготой бөгөөд гэрээг тайлбарлахад ашиглахгүй.
  - 1.2.3. Зүйл, заалт, үг өгүүлбэрийг энэ гэрээнд заасан нэр томъёог үндэслэн тайлбарлах бөгөөд гэрээнд тайлбарлаагүй тохиолдолд гэрээний агуулгад нийцүүлэн тайлбарлана. Хэрэв гэрээний агуулгад нийцүүлэн тайлбарлах боломжгүй тохиолдолд Иргэний хуульд заасан журмыг баримтлан тайлбарлана.
  - 1.2.4. Ерөнхий нөхцөл болон тусгай нөхцөл хоорондоо зөрчилдсөн тохиолдолд тусгай нөхцөлийг баримтална.
  - 1.2.5. Гэрээний хэрэгжилтийн явцад харилцах хэл нь Монгол хэл байх бөгөөд гэрээг өөр хэл дээр байгуулснаас хувиуд нь хоорондоо зөрчилдсөн тохиолдолд Монгол хэл дээрх хувийг баримтална.

ХОЁР. ЗАХИАЛАГЧ

Захиалагчийн нийтлэг үүрэг

- 2.1. Захиалагч нь ажлын үр дүнг хүлээн авч, гэрээнд заасан хугацаанд үнийг төлнө.
- 2.2. Захиалагч хууль тогтоомж болон гэрээнд заасан баримт бичиг, зөвшөөрлийг Гүйцэтгэгчид зохих ёсоор гаргаж өгнө.
- 2.3. Захиалагч нь ажил гүйцэтгүүлэхтэй холбоотой гаргаж өгсөн ажлын даалгавар, техникийн нөхцөл зэрэг баримт бичгийн алдаатай холбоотой үр дагаврыг хариуцна.

Захиалагчийн төлөөлөгч

- 2.4. Захиалагчийг төлөөлөн гүйцэтгэгчтэй харилцах, хяналт тавих төлөөлөгчийг Захиалагч томилно.
- 2.5. Захиалагчийн төлөөлөгчийн мэдээллийг Гэрээ баталгаажуулах маягтад заана.
- 2.6. Захиалагчийн төлөөлөгч нь төлөөлүүлэгчээс бичгээр олгосон зөвшөөрөлгүйгээр эрх, үүргээ аливаа хэлбэрээр бусдад шилжүүлэхийг хориглоно.

Талбайд нэвтрэх зөвшөөрөл

- 2.7. Захиалагч нь ажил эхлэхээс дуусах хүртэлх хугацаанд ажлын талбайд нэвтрэх, үйл ажиллагаа явуулах эрхийг Гүйцэтгэгчид бичгээр олгоно.
- 2.8. Ажлын талбайд нэвтрэх эрх олгоогүйгээс ажил гүйцэтгэх хугацаа хэтрэх болон түүнтэй холбоотой үүссэн аливаа үр дагаврыг Захиалагч хариуцна.

ГУРАВ. ГҮЙЦЭТГЭГЧ

Гүйцэтгэгчийн нийтлэг үүрэг

- 3.1. Гүйцэтгэгч нь ажлыг техникийн тодорхойлолтод заасан шаардлагад нийцүүлэн гэрээнд заасан хугацаанд гүйцэтгэж, Захиалагчид хүлээлгэн өгнө.
- 3.2. Гүйцэтгэгч нь ажлын талбайд ажиллах хүч (удирдах ажилтан, инженер, техникийн ажилтан гэх мэт) болон ашиглаж буй тоног төхөөрөмж, машин механизмын дэлгэрэнгүй жагсаалт, мэдээллийг Захиалагчид өгнө.
- 3.3. Ажил гүйцэтгэхэд шаардагдах материал, техник, тоног төхөөрөмж, машин механизм, сэлбэг хэрэгсэл, баримт бичгүүд, Гүйцэтгэгчийн түр ба байнгын ажлын байранд ажиллах ажилтан болон үйлчилгээг гүйцэтгэгч хариуцна.
- 3.4. Ажлын явцад шаардлагатай ус, хий, цахилгаан холбооны болон бусад хангамжийг Гүйцэтгэгч хариуцна.
- 3.5. Гүйцэтгэгч нь нийт ажлын 10 (арав) хувиас дээш ажлыг Туслан гүйцэтгэгчээр гүйцэтгүүлэхгүй байх үүрэгтэй.

**Гүйцэтгэгчийн
төлөөлөгч**

- 3.6. Гүйцэтгэгч нь гэрээгээр хүлээсэн эрх, үүргийг бусдад шилжүүлэхгүй байх үүрэгтэй.
- 3.7. Гүйцэтгэгч нь захиалагч, түүний эрх олгосон этгээдийг ажлын талбайд чөлөөтэй нэвтрүүлэх үүрэгтэй.
- 3.8. Гүйцэтгэгч нь Захиалагчтай харилцах эрх бүхий этгээдийг томилж, гэрээ баталгаажуулах маягтад заана.
- 3.9. Гүйцэтгэгчийн төлөөлөгч нь гэрээнд заасан ажлыг гүйцэтгэхэд шаардлагатай тухайн салбараар мэргэшсэн, дадлага туршлага бүхий хүн байна.
- 3.10. Гүйцэтгэгчийн төлөөлөгч нь төлөөлүүлэгчээс бичгээр олгосон зөвшөөрөлгүйгээр эрх, үүргээ аливаа хэлбэрээр бусдад шилжүүлэхийг хориглоно.

**Техникийн болон
ажлын талбайн
өгөгдөл**

- 3.11. Захиалагч нь ажлын талбайн байр зүйн, геологийн, гидрогеологийн, цаг уурын болон байгаль орчны нөхцөлийн талаарх, өөртөө байгаа бүх өгөгдөл мэдээллийг Гүйцэтгэгчид мэдээллийн журмаар ажил эхлэхээс өмнө өгнө.

**Ажлын талбайн
харуул хамгаалалт**

- 3.12. Гүйцэтгэгч нь зөвшөөрөлгүй этгээдийг ажлын талбайд оруулахгүй байхаар зохион байгуулна.
- 3.13. Гүйцэтгэгч нь ажлын талбайг хамгаалах, талбайд ажиллагсад болон зорчигчийн аюулгүй байдал, эд хөрөнгийн бүрэн бүтэн байдлыг хамгаалах зорилгоор шаардлагатай газруудад гэрэлтүүлэг тавих, хашаа барих, харуул хамгаалалттай холбогдон гарах зардлыг хариуцна.

**Хог, хаягдал ба нөхөн
сэргээлт**

- 3.14. Гүйцэтгэгч нь ажлыг гүйцэтгэх явцад ажлын талбайд саад болох хог хаягдал болон цаашид ашиглагдахгүй болсон бараа материал, эд зүйл, тоног төхөөрөмж, машин механизмыг өөр газарт шилжүүлэх зэрэг арга хэмжээ авч ажлын талбайг цэвэр байлгана.
- 3.15. Гүйцэтгэгч нь ажлын талбайд авчирсан аюултай материалуудыг зохих ёсоор хадгалж, устгана.
- 3.16. ГЕН-ийн 3.14-3.15-д заасан үүргээ биелүүлээгүй тохиолдолд түүнтэй холбоотой аливаа үр дагаврыг гүйцэтгэгч хариуцна.

**Археологийн болон
бусад олдвор**

3.17. Ажлын талбай дээрээс олдсон археологийн болон бусад олдвор (бүх чулуужсан амьтан, ургамлын үлдэгдэл, зоос, үнэт зүйлс, бусад эртний олдвор, геологийн болон археологийн ач холбогдол бүхий зүйлс гэх мэт бусад) олдсон тохиолдолд захиалагчид мэдэгдэн, зохих журмын дагуу эрх бүхий байгууллагад хүлээлгэн өгнө.

3.18. Гүйцэтгэгч олдворыг гэмтэхээс сэргийлж зохих арга хэмжээ авна.

Аюулгүй байдал

3.19. Гүйцэтгэгч ажлын талбайд Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, Галын аюулгүй байдлын хууль зэрэг хөдөлмөрийн аюулгүй байдалд холбогдох бусад хууль тогтоомж, техникийн зохицуулалт, стандарт, норм ба дүрмийг дагаж мөрдүүлнэ.

3.20. Гүйцэтгэгч нь ажлын талбай дээрх бүх үйл ажиллагааны аюулгүй байдлыг хангана.

3.21. Ажил, түүний бүрэлдэхүүн хэсгийг байгалийн болон бусад хүчин зүйлийн нөлөөллөөс хамгаална.

3.22. Ажилчдын хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангаж ажиллана.

3.23. Гүйцэтгэгч нь хөдөлмөрийн аюулгүй байдалтай холбоотой үүссэн аливаа хариуцлагыг бүрэн хариуцна.

3.24. Гүйцэтгэгч нь ГЕН-ийн 3.19-3.22-т заасан үүргээ биелүүлээгүй, зохих ёсоор биелүүлээгүйгээс үүсэх аливаа үр дагаврыг бүрэн хариуцна.

3.25. Ажилд ашигласан эсхүл бий болгосон аюултай, хортой, бохирдсон материал, бодисыг холбогдох хууль тогтоомж, Захиалагчийн шаардлагын дагуу хадгалж, устгана.

ДӨРӨВ. АЖИЛ ГҮЙЦЭТГЭХ ХУГАЦАА, ЯВЦЫН ТАЙЛАН

Ажил эхлэх

4.1. Гүйцэтгэгч нь ГТН-д заасан хугацаанд ажлыг эхлүүлж, ажлын хуваарийн дагуу гүйцэтгэнэ.

4.2. Гүйцэтгэгч нь ажил гүйцэтгэх дэлгэрэнгүй хөтөлбөр (төлөвлөгөө)-ийг ГТН-д заасан хугацаанд захиалагчийн төлөөлөгчид хүргүүлнэ.

4.3. Хөтөлбөрт ажил гүйцэтгэхэд шаардлагатай бүх үйл ажиллагааны ерөнхий аргачлал, зохион байгуулалт, дэс дараалал, ажлыг эхлэхээс дуусах хүртэл ажлын үе шатны хугацааг болон бусад шаардлагатай мэдээллийг тусгасан байна.

4.4. Хөтөлбөр (төлөвлөгөө)-т өөрчлөлт оруулсан тохиолдолд Захиалагчийн төлөөлөгчид мэдэгдэнэ.

Хугацаа сунгах

- 4.5. Гүйцэтгэгч дараах тохиолдолд ажил гүйцэтгэх хугацааг сунгах тухай хүсэлт гаргаж болно:
  - 4.5.1. ажлыг гэрээнд заасан хугацаанд гүйцэтгэх боломжгүйд хүргэсэн гэнэтийн буюу давагдашгүй хүчний шинжтэй онцгой нөхцөл байдал бий болсон;
  - 4.5.2. холбогдох хууль тогтоомж, дүрэм, журам, стандарт шинээр батлагдсан, өөрчлөгдсөн нь ажлын гүйцэтгэлд нөлөөлөхөөр байвал;
  - 4.5.3. Захиалагч хугацаандаа төлбөр төлөх үүргээ биелүүлээгүй;
  - 4.5.4. Захиалагч зөвшөөрөл, баримт бичиг гаргуулах хүргүүлэх үүргээ зохих ёсоор биелүүлээгүй нь ажлын хугацаанд нөлөөлсөн.
- 4.6. Гүйцэтгэгч хугацаа сунгах хүсэлтийг холбогдох нотлох баримтын хамт Захиалагчид ирүүлнэ.
- 4.7. ГЕН-ийн 4.5.1-т заасан нөхцөл байдал үүссэн болохыг Гүйцэтгэгч нотлох үүрэгтэй.
- 4.8. Захиалагч ГЕН-ийн 4.5-д заасан үндэслэлийн аль нэг нь бүрдсэн тохиолдолд Гүйцэтгэгчийн хүсэлтийг үндэслэн хугацааг сунгаж болно.

Ажлын явцын тайлан

- 4.9. Гүйцэтгэгч ажлын явцын тайланг ГТН-д заасан хуваарийн дагуу гаргаж Захиалагчийн төлөөлөгчид хүргүүлнэ.
- 4.10. Явцын тайланд үйл ажиллагаа бүрийн бодит гүйцэтгэлийн хувийг гаргаж, түүнийг төлөвлөсөн хувьтай харьцуулсан харьцуулалт, хийгдээгүй ажил байвал тухайн ажлын талаарх мэдээлэл, хэзээ хийх санал, Захиалагчийн төлөөлөгчийн шаардсан бусад мэдээллийг тусгана.
- 4.11. Гүйцэтгэгч нь ажил, түүний бүрэлдэхүүн хэсгийг ажиллуулж, техник үйлчилгээ хийх, задлах, буцаан угсрах, тохиргоо хийх болон засварлах талаар ашиглалт үйлчилгээний зааварчилгааг Захиалагчид гаргаж өгнө.

ТАВ. ГЭРЭЭНИЙ ҮНЭ БА ТӨЛБӨРИЙН НӨХЦӨЛ

Гэрээний үнэ

- 5.1. Гэрээний үнийг гэрээ баталгаажуулах маягтад заана.
- 5.2. Гэрээний үнэд хуулийн 40.4-д заасан үндэслэлээр тохируулга хийх эсэх, тохируулга хийх бол аргачлалыг ГТН-д тусгана.
- 5.3. ГЕН-ийн 5.2-т заасны дагуу үнэ тохируулж, гэрээний үнэ өөрчлөгдсөн тохиолдолд гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт орсноос хойш өөрчлөгдсөн үнийг баримтална.

Урьдчилгаа төлбөр

5.4. Тендерийн баримт бичигт урьдчилгаа төлбөр олгохоор заасан бөгөөд Гүйцэтгэгч урьдчилгаа төлбөрийн хүсэлт гаргасан бол Захиалагч урьдчилгаа төлбөрийг ГТН-д заасан хэмжээгээр олгоно.

5.5. Захиалагч нь урьдчилгаа төлбөрийн баталгааг хүлээн авснаас хойш Гүйцэтгэгчид ГТН-д заасан хугацаанд урьдчилгаа төлбөр олгоно.

Төлбөрийн нөхцөл

5.6. Захиалагч нь төлбөрийн хүсэлт, нэхэмжлэхийг үндэслэн ГТН-д заасан хугацаанд төлбөрийг төлнө.

5.7. Захиалагч гэрээний үүргийг зохих ёсоор гүйцэтгэсэн тухай баримтын хуулбар хувь болон холбогдох баримтыг төлбөрийн хүсэлт, нэхэмжлэхэд хавсаргахыг шаардаж болно.

5.8. Гүйцэтгэгчийн хүсэлтээр Захиалагч ажил хүлээлгэн өгөх хугацааг ГЕН-ийн 4.8-д заасны дагуу сунгасан бол сунгагдсан хугацаагаар Захиалагчийн төлбөр төлөх хугацааг сунгагдсан гэж үзнэ.

5.9. Захиалагчийн төлсөн аливаа төлбөрийг ажил, түүний бүрэлдэхүүний хэсгийг хүлээн зөвшөөрсөн гэж үзэх үндэслэл болохгүй.

5.10. Төлбөрийн нэхэмжлэх нь Монгол Улсын Үндэсний мөнгөн тэмдэгт төгрөгөөр илэрхийлэгдсэн байна.

5.11. Захиалагч нь алданги болон бусад төлбөр шаардах эрхтэй бол Гүйцэтгэгчид төлөх төлбөрөөс суутгана.

ЗУРГАА. БАТАЛГАА БА БАТАЛГААТ ХУГАЦАА

Урьдчилгаа төлбөрийн баталгаа

6.1. ГЕН-ийн 5.4-д заасны дагуу урьдчилгаа төлбөр олгохоор бол ГТН-д заасан хэмжээний урьдчилгаа төлбөрийн баталгааг ГТН-д заасан хугацааны дотор хуульд заасан хэлбэрээр, холбогдох маягтын дагуу ирүүлнэ.

Гүйцэтгэлийн баталгаа

6.2. Гүйцэтгэлийн баталгаа гаргуулахаар ТӨХ-д заасан бол Гүйцэтгэгч нь тухайн төсвийн жилд санхүүжих дүнгийн 3 хувийн дүнтэй гүйцэтгэлийн баталгааг холбогдох маягтын дагуу захиалагчаас шаардсан хугацааны дотор ирүүлнэ. Төсвийн жил дамжин хэрэгжих гэрээний гүйцэтгэлийн баталгааг Гүйцэтгэгч жил бүр шинэчлэн ирүүлнэ.

6.3. Захиалагч дараах нөхцөл бий болсон тохиолдолд үүргийн гүйцэтгэлийг Гүйцэтгэлийн баталгаагаар үл маргах журмаар хангуулна:

6.3.1. Гүйцэтгэгч гэрээгээр хүлээсэн үүргээ аливаа шалтгааны улмаас гүйцэтгээгүй;

6.3.2. Гүйцэтгэгч гэрээгээр хүлээсэн үүргээ зохих ёсоор гүйцэтгээгүй;

6.3.3. Гүйцэтгэгч гэрээгээр хүлээсэн үүргээ гүйцэтгэх боломжгүй болсон.

6.4. Захиалагч Гүйцэтгэлийн баталгаагаар үүргийн гүйцэтгэлийг хангуулсан нь Гүйцэтгэгчээс алданги, хохирол шаардах эрхийг хязгаарлахгүй.

6.5. ГЕН-ийн 4.8-д заасны дагуу хугацаа сунгагдсан тохиолдолд Гүйцэтгэгч гүйцэтгэлийн баталгааг мөн хугацаагаар сунгуулна.

6.6. Чанарын баталгаа шаардсан тохиолдолд ГЕН-ийн 6.8-д заасан Чанарын баталгаа гаргаснаар Гүйцэтгэлийн баталгааг чөлөөлнө.

Чанарын баталгаа

6.7. Ажлын чанарын баталгааг хангуулах зорилгоор баталгаат хугацаанд Чанарын баталгаа гаргуулж болно. Чанарын баталгаа гаргуулах бол чанарын баталгааны хэмжээг ГТН-д заана.

6.8. Гүйцэтгэгч Чанарын баталгааг хуулийн 43.7-д заасны дагуу баталгаажуулж болно.

6.9. ГЕН-ийн 6.9-д заасны дагуу баталгаажуулсан тохиолдолд Захиалагч барьцаалсан мөнгийг баталгаанд заасан дүнтэй тэнцэх хэмжээгээр олгоно.

6.10. Баталгаат хугацаанд ажилд аливаа доголдол илрээгүй бол Чанарын баталгааг чөлөөлнө.

6.11. ГЕН-ийн 8.6-д зааснаар Захиалагч доголдлыг арилгасан бол доголдол арилгахтай холбоотой гарсан зардал, хохирлыг суутгаж, баталгаат хугацаа дуусмагц үлдсэн мөнгийг Гүйцэтгэгчид олгоно.

6.12. ГЕН-ийн 8.5-д заасны дагуу доголдлыг арилгасан тохиолдолд баталгаат болон гомдлын шаардлага гаргах хугацаа хэвийн үргэлжилнэ.

Баталгаат хугацаа

6.13. Ажил, түүний бүрэлдэхүүн хэсэгт баталгаат хугацаа тогтоох бөгөөд баталгаат хугацааг ГТН-д заана.

6.14. Захиалагч нь баталгаат хугацаанд илэрсэн доголдлыг арилгуулахыг Гүйцэтгэгчээс шаардах эрхтэй.

ДОЛОО. ЭРСДЭЛ БА ДААТГАЛ

Бусдад учруулсан хохирлыг арилгах

7.1. Ажил гүйцэтгэх хугацаанд Гүйцэтгэгч, туслан гүйцэтгэгч түүний эрх бүхий этгээдийн аливаа үйлдэл (эс үйлдэхүй)-н улмаас бусдад эдийн болон эдийн бус хохирол (хүний амь нас, эрүүл мэнд) учирсан бол хохирлыг Гүйцэтгэгч хариуцна.

7.2. Захиалагч түүний эрх олгогдсон этгээдийн үйлдэл (эс үйлдэхүй)-н улмаас эдийн болон эдийн бус хохирол

- (хүний амь нас, эрүүл мэнд) учирсан бол Гүйцэтгэгч хариуцахгүй.
- Захиалагчийн хүлээх эрсдэл**
- 7.3. Захиалагч дараах эрсдэлийг хариуцна:
- 7.3.1. ажлын үр дүнг захиалагчид шилжүүлснээс хойш ажлын үр дүн Гэнэтийн буюу давагдашгүй хүчин зүйлийн шинжтэй онцгой нөхцөл байдлын улмаас гэмтсэн, устсан;
- 7.3.2. гүйцэтгэсэн ажлыг хүлээлгэн өгөх мэдэгдэл өгсөн боловч захиалагч ажлыг хүлээн авах үүргээ биелүүлээгүйгээс ажил, түүний бүрэлдэхүүн хэсэг гэмтсэн, устсан;
- 7.3.3. Захиалагчийн буруутай үйлдэл (эс үйлдэхүй)-н улмаас ажил, материал болон тоног төхөөрөмж гэмтсэн, устсан;
- 7.3.4. Захиалагчийн зураг төслийн алдааны улмаас үүссэн аливаа эрсдэл.
- 7.4. Ажлын доголдлын улмаас захиалагч ажлын үр дүнг хүлээн авахаас татгалзсан бол ажлыг хүлээн авах хүртэлх хугацаанд бий болсон аливаа эрсдэлийг захиалагч хариуцахгүй.
- Даатгал**
- 7.5. Гүйцэтгэгч нь ажлын явцад учирч болзошгүй эрсдэлийг ажил эхлэх өдрөөс дуусах хүртэл хугацаанд ГТН-д заасан даатгалд даатгуулна.
- 7.6. Захиалагч болон гүйцэтгэгч, туслан гүйцэтгэгчийн буруутай үйлдэл (эс үйлдэхүй)-ээс гуравдагч этгээдийн амь нас, эрүүл мэнд, эд хөрөнгөнд учирч болзошгүй хохирлыг Гүйцэтгэгч даатгуулна.
- 7.7. Гүйцэтгэгч нь даатгалын гэрээ, гэрчилгээний хуулбар хувийг захиалагчийн төлөөлөгчид хүргүүлнэ.
- 7.8. Гүйцэтгэгч даатгалын гэрээ, гэрчилгээний хуулбар хувийг ирүүлээгүй бол захиалагч уг даатгалын гэрээг байгуулж, даатгалын хураамжийг Гүйцэтгэгчээс гаргуулна.
- 7.9. Даатгалын нөхцөлийг Захиалагчийн төлөөлөгчийн зөвшөөрөлгүйгээр өөрчлөхийг хориглоно.

НАЙМ. ДОГОЛДОЛ, ДАЛД ДОГОЛДОЛ

- Доголдлыг илрүүлэх, арилгах**
- 8.1. Гүйцэтгэгчээс ирүүлсэн ажил, түүний хэсэг нь зөрчил, доголдолгүй байна.
- 8.2. Захиалагчийн төлөөлөгч ажлын явцад зөрчил, доголдолтой байж болзошгүй аливаа ажилд зөрчил, доголдлыг илрүүлэх, уг ажлын далд хэсгийг нээж шалгалт, туршилт явуулах талаар зааварчилгааг Гүйцэтгэгчид өгнө.

- 8.3. Захиалагч хүлээж авсан ажил, түүний бүрэлдэхүүн хэсэгт ГТН-д заасан баталгаат хугацааны дотор зөрчил, доголдол илэрвэл гомдлын шаардлага гаргах хугацаа дуусахаас өмнө зөрчил, доголдол арилгах тухай мэдэгдлийг Гүйцэтгэгчид хүргүүлнэ.
- 8.4. Гүйцэтгэгч Доголдол арилгах тухай мэдэгдлийг хүлээн авмагц доголдол арилгах ажлыг эхлүүлнэ.
- 8.5. Доголдол арилгах тухай мэдэгдэл өгсөн тухай бүр Гүйцэтгэгч уг зөрчил, доголдлыг мэдэгдэлд заасан хугацаанд өөрийн зардлаар арилгана.
- 8.6. Гүйцэтгэгч зөрчил, доголдлыг мэдэгдэлд заасан хугацаанд арилгаагүй бол Захиалагч өөрийн зардлаар арилгаж болно.
- 8.7. Захиалагчийн гаргасан зардлыг Гүйцэтгэгч үл маргах журмаар төлнө.
- 8.8. Доголдлыг арилгах явцад ажил, түүний бүрэлдэхүүн хэсгийг Захиалагч ашиглаж чадаагүй бол доголдлыг арилгах хугацаагаар баталгаат хугацаа сунгагдана.
- Далд доголдол** 8.9. Ажил хүлээн авсан баримт (акт) үйлдсэн ч ажил, түүний бүрэлдэхүүн хэсэгт илэрсэн, далд доголдол, түүний улмаас үүссэн аливаа үр дагаврыг Гүйцэтгэгч хариуцна.
- Зураг төслийн доголдол** 8.10. Зураг төслийг Захиалагч боловсруулсан бол зураг төсөлтэй холбоотой аливаа асуудал (зураг төслийн үнэн зөв, түүнээс үүссэн ажлын доголдол гэх мэт)-ыг Захиалагч хариуцна.
- 8.11. Гүйцэтгэгч нь өөрийн гүйцэтгэсэн Ажлын зураг төсөл, холбогдох баримт бичгүүд, мэдээлэл ба өгөгдлүүдийн үнэн зөвийг хариуцна.

ЕС. ГЭРЭЭГ ЦУЦЛАХ

- Захиалагч гэрээг цуцлах** 9.1. Захиалагч дараах үндэслэлээр гэрээг цуцалж болно:
- 9.1.1. Гүйцэтгэгч хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр ажлын 5 хоног ажлын талбайг орхисон;
- 9.1.2. Захиалагч үүрэг гүйцэтгэх нэмэлт хугацааг тогтоосон боловч үр дүн гараагүй;
- 9.1.3. Гүйцэтгэгч Гэрээгээр хүлээсэн эрх, үүргийг бүхэлд нь эсхүл хэсэгчлэн бусдад шилжүүлсэн, бусдаар гүйцэтгүүлсэн;
- 9.1.4. Гүйцэтгэгч нь тендерт оролцохдоо буюу гэрээг гүйцэтгэх явцдаа авилгалын гэмт хэрэгт холбогдсон нь шүүх болон холбогдох байгууллагаар тогтоогдсон;

**Гүйцэтгэгч гэрээг
цуцлах**

- 9.1.5. ГТН-д заасан алдангийн нийт дүн гүйцэтгээгүй үүргийн үнийн дүнгийн 50 (тавин) хувиас хэтэрсэн;
- 9.1.6. Гүйцэтгэгч нийт ажлын 10 (арав)-аас дээш хувийг нэг буюу түүнээс дээш туслан гүйцэтгэгчээр гүйцэтгүүлсэн;
- 9.1.7. Ажил гүйцэтгэх хугацаанд Гүйцэтгэгчийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл дуусаж сунгагдаагүй, түдгэлзүүлсэн, хүчингүй болсон.
- 9.1.8. Гүйцэтгэгч өөрийн тендерийн давуу эрх тооцуулсан нөхцөлийн дагуу гэрээний үүргийг биелүүлээгүй, эсхүл хуулийн этгээдийн хувьд тус нөхцөлийг хангахгүй болсон.

9.2. Захиалагч ГЕН-ийн 9.1-д заасан үндэслэлээс гадна хэдийд ч гэрээг цуцалж болно.

9.3. Гүйцэтгэгч дараах үндэслэлээр гэрээг цуцалж болно:

9.3.1. Захиалагч нь гэрээнд заасан үндсэн үүргээ зохих ёсоор биелүүлээгүй бөгөөд тогтоосон нэмэлт хугацаанд биелүүлээгүй;

9.3.2. ГТН-д заасан алдангийн нийт дүн гүйцэтгээгүй үүргийн үнийн дүнгийн 50 (тавин) хувиас хэтэрсэн;

9.3.3. Захиалагч нь ажлыг түр зогсоосон нь гүйцэтгэгчийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхолд сөргөөр нөлөөлөхөөр бол.

Гэрээг цуцлах журам

9.4. Гэрээг цуцлах тал нь нөгөө талдаа үүргийн зөрчлийг арилгах нэмэлт хугацаа тогтоосон мэдэгдэл хүргүүлнэ. Нэмэлт хугацаа нь үүргийг гүйцэтгэх ердийн боломжит хугацаа байна.

9.5. Тогтоосон нэмэлт хугацаанд үүргээ гүйцэтгээгүй эсхүл нэмэлт хугацаа тогтоосон ч үр дүнд хүрэхгүй болох нь илт, ГЕН-ийн 4.8-т зааснаар хугацаа сунгагдсан бол Захиалагч үүрэг гүйцэтгэх нэмэлт хугацаа тогтоохгүй байж болно.

9.6. Нэмэлт хугацаа тогтоох шаардлагагүй, нэмэлт хугацаа тогтоосон мэдэгдэлд хариу ирүүлээгүй эсхүл тогтоосон хугацаанд зөрчлийг арилгаагүй тохиолдолд гэрээг цуцлах тал нь нөгөө талд гэрээг цуцлах мэдэгдэл хүргүүлнэ.

9.7. Гүйцэтгэгч ГЕН-ийн 9.6-т заасан мэдэгдлийг хүлээн авсан бол нэн даруй эсхүл мэдэгдэлд заасан хугацаанд ажлын гүйцэтгэсэн хэсгийг хамгаалах, ажлын талбайг цэвэр аюулгүй нөхцөлд үлдээхэд чиглэснээс бусад цаашид гүйцэтгэх бүх ажлаа зогсоож, Гэрээг цуцлах өдөр хүртэл гүйцэтгэсэн

Гэрээг цуцалсны дараах төлбөр

ажил, түүний бүрэлдэхүүн хэсэгт холбогдох баримт бичгүүдийг Захиалагчид баримт (акт үйлдэн)-аар хүлээлгэн өгнө.

- 9.8. ГЕН-ийн 9.1-д заасны дагуу Гэрээг цуцалсан тохиолдолд Гүйцэтгэгч гэрээг цуцлах өдөр хүртэлх гүйцэтгэсэн ажлын төлбөрийг шаардах эрхтэй.
- 9.9. ГЕН-ийн 9.2-т заасны дагуу Гэрээг цуцалсан тохиолдолд Захиалагч гүйцэтгэгчид дараах төлбөрийг төлнө:
  - 9.9.1. Гэрээ цуцлах өдөр хүртэлх гүйцэтгэсэн ажлын төлбөр;
  - 9.9.2. Ажлын талбайгаас Гүйцэтгэгчийн тоног төхөөрөмжийг нүүлгэхтэй холбоотой үүссэн зардал;
  - 9.9.3. Гэрээг цуцалсантай холбоотойгоор Гүйцэтгэгчээс туслан гүйцэтгэгчид төлөх шаардлагатай болсон аливаа төлбөр;
  - 9.9.4. Гүйцэтгэгчээс ажлыг хамгаалах, ажлын талбайг цэвэр, аюулгүй нөхцөлд үлдээхэд зарцуулсан зардал;
  - 9.9.5. Гэрээг цуцалсантай шууд холбоотой бусад зардал, учирсан хохирол.

АРАВ. БУСАД ЗААЛТ

Мэдэгдэл

- 10.1. Талуудын мэдэгдэл, зааварчилгаа, мэдээлэл болон бусад харилцаа төлөөлөгчөөр дамжина.
- 10.2. Гэрээний үүргийн гүйцэтгэлтэй холбоотой бүх мэдэгдэл (зөвшөөрөл, татгалзал, баталгаа, баталгаажуулалт, нэхэмжлэх, гэрчилгээ, шийдвэр, хүсэлт, захидал үүгээр хязгаарлагдахгүй) нь бичгээр үйлдэгдэнэ.
- 10.3. Мэдэгдлийг биечлэн хүргүүлэх эсхүл баталгаат шуудангаар гэрээ баталгаажуулах маягтад заасан төлөөлөгчийн хаягаар илгээнэ.
- 10.4. Дараах тохиолдолд мэдэгдлийг хүлээн авсанд тооцно:
  - 10.4.1. баталгаат шуудангаар илгээсэн тохиолдолд шууданд хийсэн өдрөөр төлбөр төлсөн баримтыг үндэслэн;
  - 10.4.2. биечлэн хүргүүлсэн мэдэгдлийг нөгөө талын төлөөлөх эрх бүхий этгээд хүлээн авсан огноогоор, тэмдэглэлийг үндэслэн.

- 10.5. Аль нэг тал нь ажлын газрын хаяг, утас, шуудангийн хаягаа сольсон тохиолдолд нөгөө талдаа нэн даруй бичгээр мэдэгдэнэ.
- 10.6. ГЕН-ийн 10.5-д заасан үүргээ биелүүлээгүйгээс үүсэх үр дагаврыг мэдэгдээгүй тал хариуцна.
- 10.7. Нэн даруй мэдэгдэх шаардлагатай яаралтай мэдэгдлийг ГЕН-ийн 10.2-т зааснаас өөр хэлбэрээр мэдэгдэж болох бөгөөд мэдэгдлийг дараа нь баталгаажуулж бичгээр хүргүүлнэ.

Төлөөлөгч өөрчлөгдөх

- 10.8. Талууд төлөөлөгчийг өөрийн санаачилгаар өөрчилж болно.
- 10.9. Төлөөлөгч өөрчлөгдсөн тохиолдолд нэн даруй нөгөө талдаа бичгээр мэдэгдэнэ.
- 10.10. Мэдэгдэлд төлөөлөгчийн эцэг/эх/-ийн нэр, өөрийн нэр, албан тушаал, холбоо барих утас (ажлын болон хувийн), цахим шуудангийн хаягийг заавал тусгасан байна.
- 10.11. Төлөөлөгч өөрчлөгдсөн мэдэгдлийг нөгөө талд хүргүүлснээр өмнөх төлөөлөгчийн эрх, үүрэг дуусгавар болно.

Ажилд өөрчлөлт, залруулга хийх нөхцөл

- 10.12. Талууд ажлын чанар, үр ашиг, аюулгүй байдлыг сайжруулах зорилгоор ажлын ерөнхий гүйцэтгэлийн хүрээнд хамаарсан, техник технологийн хувьд боломжтой бөгөөд гэрээний хугацаа, үнэд нөлөөлөхгүй бол ажилд өөрчлөлт оруулж болно.
- 10.13. Гүйцэтгэгч болон Захиалагч өөрчлөлт хийх шаардлагатай гэж үзсэн тохиолдолд өөрчлөлтийн төслийг гүйцэтгэгч гаргана.
- 10.14. Захиалагч төслийг үндэслэн ГЕН-ийн 10.12-д заасан нөхцөл, шаардлага хангасан гэж үзвэл өөрчлөлт хийх мэдэгдлийг хүргүүлнэ.
- 10.15. Захиалагчийн зөвшөөрөлгүй өөрчлөлт хийсэнтэй холбоотой техник, технологийн алдаа гарсан, гэрээний хугацаа хэтэрсэн, үнэ өссөн тохиолдолд үр дагаврыг Гүйцэтгэгч хариуцна.

**Гэнэтийн буюу
давагдашгүй хүчний
шинжтэй онцгой
нөхцөл байдал**

10.16. Ажлыг гэрээнд заасан хугацаанд гүйцэтгэх боломжгүйд хүргэсэн Гэнэтийн буюу давагдашгүй хүчний шинжтэй онцгой нөхцөл байдал бий болсон тохиолдолд Гүйцэтгэгч энэ тухай нэн даруй Захиалагчийн төлөөлөгчид бичгээр мэдэгдэнэ. Бичгээр мэдэгдэх нь хугацаа шаардахаар бол ГЕН-ийн 10.7-д заасан хэлбэрээр урьдчилан мэдэгдэж болно.

10.17. Гүйцэтгэгч нь Захиалагчаас зааварчилгаа өгөх хүртэл гэрээг хэрэгжүүлэх боломжит бүх арга замыг хайна.

10.18. Захиалагч ердийн боломжит хугацаанд зааварчилгаа өгөх бөгөөд талууд харилцан зөвшилцөж гэрээг хэрэгжүүлэх боломжит бүх арга хэмжээг авна.

10.19. Гэрээг хэрэгжүүлэх захиалагчийн зааварчилгаа, Гүйцэтгэгчийн авсан арга хэмжээ үр дүнд хүрээгүй тохиолдолд Гүйцэтгэгч ГЕН-ийн 4.5-д заасан хүсэлтийг гаргаж болно.

**Оюуны өмчийн эрх
зөрчих**

10.20. Ажлыг гүйцэтгэх явцад болон ажил гүйцэтгэсэнтэй холбоотойгоор гуравдагч этгээдийн оюуны өмчийн эрх зөрчигдсөн нь эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр тогтоогдсон бол буруутай тал нь хариуцлагыг хүлээж, холбогдон гарах зардал, хохирлыг арилгана.

Алданги

10.21. Захиалагч нь төлбөр төлөх үүргээ хугацаандаа гүйцэтгээгүй тохиолдолд хугацаа хэтрүүлсэн хоног тутамд гүйцэтгээгүй үүргийн үнийн дүнгийн ГТН-д заасан хувь хэмжээгээр алдангийг Гүйцэтгэгчид төлнө.

10.22. Гүйцэтгэгч нь ажлыг гэрээнд заасан хугацаанд гүйцэтгээгүй тохиолдолд хугацаа хэтэрсэн хоног тутамд гүйцэтгээгүй үүргийн үнийн дүнгээр ГТН-д заасан хувь хэмжээгээр алдангийг Захиалагчид төлнө.

10.23. Талууд гэрээг хэрэгжүүлэх явцад олж авсан хуулиар тогтоосон болон байгууллагаас нууц гэж нууцалж хамгаалалтад авсан аливаа мэдээллийг нөгөө тал зөвшөөрсөн эсхүл эрх бий байгууллага шаардсанаас бусад тохиолдолд гуравдагч этгээдэд задруулахгүй, дамжуулахгүй, нийтэд ил болгохгүй.

10.24. Талуудын хувьд нууц мэдээллийг нөгөө талдаа ил болгож байгаа тохиолдолд нууц гэсэн тэмдэглэл хийж, нууцыг задруулахгүй байх мэдэгдлийн хамт өгнө.

Маргаан шийдвэрлэх

- 10.25. Гэрээнээс үүссэн аливаа маргааныг талууд харилцан зөвшилцөх замаар шийдвэрлэнэ.
- 10.26. Маргааныг зөвшилцөж, шийдвэрлэж эс чадвал Монгол улсын шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ГЭРЭЭНИЙ ТУСГАЙ НӨХЦӨЛ

ГЕН 2.2.	Тусгай нөхцөлийн агуулга
ГЕН 2.5.	Бараа нийлүүлэх газар: Хөвсгөл аймаг Цагааннуур сумын ЕБС
ГЕН 4.9.	Бараа нийлүүлэх хугацаа: Дараагийн тендер шалгарах хүртэл хугацаанд
ГЕН 5.2.	Бараа хүлээлгэн өгөх нөхцөл: Нийлүүлж буй барааны баглаа боодол, шошго бүрэн бүтэн байна Бараанд холбогдох баримт бичиг: Хүнсний аюулгүй байдлын шинжилгээний бичиг, гарал үүслийн бичиг
ГЕН 5.4.	Баглаа боодол: Сав баглаа боодлын стандарт шаардлагыг хангасан байх Сар бүр нийлүүлэлт хийхдээ нийлүүлэгч тээврийн хөлсийг хариуцна
ГЕН 5.6.	Төлбөр төлөх хугацаа: Төлбөрийг хэсэгчилсэн төлөх бол төлбөр төлөх үе шатны хугацаа: сар бүрийн 30-ны дотор нийлүүлсэн барааны өртгийг төлнө.
ГЕН 6.8.	Чанарын баталгаа: Чанарын баталгаа шаардах эсэх: шаардахгүй Чанарын баталгаа шаардах бол, Чанарын баталгааны хэмжээ: [Гэрээний үнийн дүнгийн 5-10 хувийн хооронд сонго.]
ГЕН 7.5.	Даатгал: [Ажлын онцлогийг харгалзан гарч болох эрсдэлийг тодорхойлон Гүйцэтгэгчийн даатгуулах даатгалуудыг нэрлэн бичих]
ГЕН 10.21.	Захиалагчийн төлөх алдангийн хувь: Алдангийн хувь: Барааг нийлүүлэх эцсийн хугацааг гэрээнд заасан өдрөөс хоцроосон тохиолдолд хугацаа хэтэрсэн хоног тутамд гүйцэтгээгүй үүргийн үнийн дүнгийн 0.4 хувьтай тэнцэх алдангийг захиалагчид төлнө

ГЭРЭЭ БАТАЛГААЖУУЛАХ МАЯГТ

[Тендер шалгаруулалтын нэрийг бичих] гэрээ.
Дугаар № **[Тендер шалгаруулалтын дугаарыг бичих]**

.....
хот/аймаг

Нэг талаас **[захиалагчийн нэрийг бичих]** (цаашид “Захиалагч” гэх), нөгөө талаас **[гүйцэтгэгчийн нэрийг бичих]** (цаашид “Гүйцэтгэгч” гэх) нь Гүйцэтгэгчийн ирүүлсэн тендерийг хүлээн зөвшөөрч энэхүү гэрээг дараах нөхцөлөөр байгуулав.

Энэхүү гэрээ нь Захиалагч болон Гүйцэтгэгчийн хооронд ажил гүйцэтгэх, дагалдах бараа нийлүүлэх, үйлчилгээ үзүүлэх (цаашид хамтад нь “Ажил” гэх) болон үнэ төлөхтэй холбогдон үүсэх харилцааг зохицуулна.

1. Энэ гэрээний дагуу гүйцэтгэх Ажлын үнэ нь **[гэрээ байгуулах эрх олгох мэдэгдэлд заасан үнийн дүнг тоогоор болон үсгээр бичих]** төгрөг (цаашид “гэрээний үнэ” гэх) байна. Гэрээний үнэ нь санхүүжилтийн дээд хэмжээ байна.
2. Гэрээний үнийг Гүйцэтгэгч **[Гүйцэтгэгчийн нэрийг бичих]**-ийн харилцах **[Банкны нэрийг бичих]** банкны **[дансны дугаар бичих]** дугаар дансанд шилжүүлнэ.
3. Дор дурдсан баримт бичиг нь цаашид гэрээний хэсэг болно. (цаашид “гэрээний баримт бичиг” гэх). Үүнд:
  - 3.1. Гэрээ байгуулах эрх олгох тухай мэдэгдэл;
  - 3.2. Гүйцэтгэгч тендер илгээсэн маягт;
  - 3.3. Гэрээний тусгай нөхцөл;
  - 3.4. Гэрээний ерөнхий нөхцөл;
  - 3.5. Гүйцэтгэлийн баталгаа;
  - 3.6. Урьдчилгаа төлбөрийн баталгаа;
  - 3.7. Техникийн тодорхойлолт;
  - 3.8. Ажил гүйцэтгэх хуваарь.
4. Гэрээний хэрэгжилттэй холбоотой асуудлаар талуудыг дараах эрх бүхий этгээдүүд төлөөлнө. Үүнд:
  - 4.1. Захиалагчийн төлөөлөгчийн мэдээлэл
Эцэг/эх-ийн нэр:
Нэр:
Албан тушаал:
Ажлын утас:
Гар утас:

Цахим шуудан:

4.2. Гүйцэтгэгчийн төлөөлөгчийн мэдээлэл

Эцэг/эх-ийн нэр:

Нэр:

Албан тушаал:

Ажлын утас:

Гар утас:

Цахим шуудан:

ЗАХИАЛАГЧИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:

[Албан тушаал, нэр]

[Гарын үсэг] _____

ТАМГА

ГҮЙЦЭТГЭГЧИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:

[Албан тушаал, нэр]

[Гарын үсэг] _____

ТАМГА